

ข้าวไร้หอมหัวบอน จังหวัดกระบี่

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่
สิงหาคม ๒๕๖๗
กษ.กบ. ๑/๒๕๖๗

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ ได้จัดทำเอกสารฐานข้อมูลรายสินค้าเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เรื่อง “ข้าวไร่หอมหัวบอนจังหวัดกระบี่” ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดกระบี่ ข้อมูลทั่วไปของข้าวไร่ในประเทศไทย ข้าวไร่ในจังหวัดกระบี่ สถานการณ์การปลูกข้าวไร่หอมหัวบอนในจังหวัดกระบี่ ศูนย์ข้าวชุมชน และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปลูกข้าวไร่หอมหัวบอนจังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัดต่อไป

ในการจัดทำข้อมูลข้าวหอมหัวบอนจังหวัดกระบี่ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกระบี่ ศูนย์วิจัยข้าวกระบี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไร่หอมหัวบอนในจังหวัดกระบี่ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำยินดีน้อมรับคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่
สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
๑. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดกระบี่	๑
๑.๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	๑
๑.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๒
๑.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ	๒
๑.๑.๔ แหล่งน้ำสำคัญ	๓
๑.๒ ข้อมูลด้านสังคม	๔
๑.๒.๑ ข้อมูลการปกครอง/ประชากร	๔
๑.๒.๒ การคมนาคม	๖
๑.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	๙
๑.๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกระบี่ / ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว	๙
๑.๓.๒ ด้านเกษตรกรรม	๑๒
๑.๓.๓ แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	๑๙
๑.๓.๓ งบประมาณตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒๐
๒. ข้อมูลทั่วไปของข้าวไรในประเทศไทย	๒๒
๓. ข้าวไรในจังหวัดกระบี่	๒๗
๔. สถานการณ์การปลูกข้าวไรหอมหัวบอนในจังหวัดกระบี่	๒๙
๔.๑ คุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะ	๓๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔.๒ คำนิยาม	๓๑
๔.๓ ลักษณะประจำพันธุ์	๓๑
๔.๔ ลักษณะทางกายภาพ	๓๑
๔.๕ กระบวนการผลิต	๓๒
๔.๖ การเก็บเกี่ยว	๓๒
๔.๗ การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	๓๒
๔.๘ การแปรรูป	๓๓
๔.๙ การบรรจุหีบห่อ	๓๓
๔.๑๐ ปริมาณการผลิตและราคา	๓๔
๕. ศูนย์ข้าวชุมชน และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปลูกข้าวไร้หอมหัวบอน จังหวัดกระบี่	๓๖
๖. ภาคผนวก	๔๒
๗. คณะผู้จัดทำ	๔๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ : แสดงปริมาณน้ำฝน จำนวนวันฝนตก อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๖	๓
ตารางที่ ๒ : แสดงการแบ่งเขตการปกครอง และจำนวนประชากร ในเขตจังหวัดกระบี่ จำแนกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๖	๔
ตารางที่ ๓ : แสดงจำนวนประชากร และจำนวนบ้าน จังหวัดกระบี่ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๖	๕
ตารางที่ ๔ : แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามสภาพแรงงาน และเพศ จังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๖๗	๕
ตารางที่ ๕ : แสดงระยะทางจากอำเภอเมืองกระบี่ถึงอำเภอต่างๆ	๖
ตารางที่ ๖ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือประมง จังหวัดกระบี่	๗
ตารางที่ ๗ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือเชิงพาณิชย์ จังหวัดกระบี่	๗
ตารางที่ ๘ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือสาธารณะ จังหวัดกระบี่	๘
ตารางที่ ๙ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ จังหวัดกระบี่	๘
ตารางที่ ๑๐ : แสดงการใช้ที่ดินของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๒
ตารางที่ ๑๑ : แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๒
ตารางที่ ๑๒ : แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดกระบี่ จำแนกตามความเหมาะสมของดิน	๑๓
ตารางที่ ๑๓ : แสดงเนื้อที่กลุ่มชุดดินและพื้นที่เบ็ดเตล็ด จังหวัดกระบี่	๑๕
ตารางที่ ๑๔ : แสดงลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๖
ตารางที่ ๑๕ : แสดงข้อมูลเอกภพาด้านพืช จังหวัดกระบี่	๑๖
ตารางที่ ๑๖ : แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ จังหวัดกระบี่	๑๗
ตารางที่ ๑๗ : แสดงปริมาณการผลิตและมูลค่าผลผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ ระหว่างปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๖	๑๗๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๑๘ : แสดงจำนวนผู้ผลิตและประกอบการค้าในจังหวัดกระบี่	๓๓
ตารางที่ ๑๙ : แสดงศูนย์ข้าวชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการข้าว ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๗ : เขต ๘ (จังหวัดกระบี่)	๓๖

๑. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดกระบี่

๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดกระบี่ตั้งขึ้นประมาณปี พ.ศ. ๒๔๑๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองปกาสัยและทรงพระราชทานนามว่า “เมืองกระบี่” เมื่อได้ประกาศตั้งขึ้นเป็นเมืองแล้วโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งที่ทำการอยู่ที่ตำบลกระบี่ใหญ่ (บ้านตลาดเก่า) ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๑๘ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกเมืองกระบี่ ออกจากการปกครองของเมืองนครศรีธรรมราช เป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ และในปีพ.ศ. ๒๔๔๓ ได้ย้ายที่ตั้งเมืองไปอยู่ตำบลปากน้ำ อยู่ใกล้ปากอ่าวเป็นร่องน้ำลึก เรือใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้สะดวกเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจนถึงปัจจุบันนี้ เดิมประชาชนชาวกระบี่มีอาชีพทำการเกษตรทั่วไป ทำประมง และค้าขาย และในปี ๒๕๑๒ ได้มีการบุกเบิกปลูกปาล์มน้ำมันด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสม ทำให้มีการขยายการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่องและเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดในปัจจุบัน ต่อมาในปี ๒๕๒๘ จังหวัดกระบี่เข้าสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เป็นเมืองเล็กๆ สงบเงียบอยู่กับธรรมชาติและทำการเกษตร เริ่มมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเยือนเพื่อชมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ นักธุรกิจใจในจังหวัดเล็งเห็นศักยภาพของการท่องเที่ยวดังกล่าว จึงเริ่มประกอบการท่องเที่ยว เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น ขณะเดียวกันภาครัฐได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่กันไปเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ทำอาภาศยาน ท่าเทียบเรือ ถนน เมื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่สามารถรองรับและให้บริการนักท่องเที่ยวได้ทั้งการบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย เกิดความประทับใจ จึงเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี จนเป็นจังหวัดที่สามารถสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศได้สูงเป็นลำดับที่ ๔ รองจากกรุงเทพมหานคร ภูเก็ต และชลบุรี ขณะเดียวกันในภาคเกษตรกรรมการปลูกปาล์มน้ำมันที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักก็ขยายพื้นที่ปลูกมากเป็นลำดับต้นของประเทศ และมีผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูงที่สุดของประเทศ ส่งผลให้เกิดภาคอุตสาหกรรมตามมา คือ อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน โดยมีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบและลานเท ซึ่งดำเนินกิจการในแนวทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมมีการบูรณาการความร่วมมือในการผลิตและอุตสาหกรรมที่เน้นคุณภาพครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ บนพื้นฐานขององค์ความรู้และนวัตกรรม ส่งผลให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันของจังหวัดมีคุณภาพกลายเป็น “เมืองแห่งปาล์มน้ำมัน” ของประเทศ จังหวัดกระบี่ในปัจจุบันจึงมีการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่บน ๒ ฐาน คือ การเกษตร ควบคู่กับการท่องเที่ยว

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดขนาดเล็กที่มากด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมรดกทางวัฒนธรรมอันเก่าแก่ การผสมผสานการดำรงชีวิตของผู้คนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างอย่างกลมกลืน ตั้งอยู่ทางด้านฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ติดกับทะเลอันดามัน อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวง

แผ่นดินประมาณ ๘๑๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ ทั้งหมด ๔,๗๐๘.๕๑๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๙๔๒,๘๒๐ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	จดจังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	จดจังหวัดตรัง และทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดตรัง
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดพังงา และทะเลอันดามัน

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดกระบี่ทางตอนเหนือประกอบด้วย เทือกเขายาวทอดตัวไป ในแนวเหนือใต้สลับกับสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด และลอนชัน มีที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตก บริเวณ ทางตอนใต้มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขากระจัดกระจายสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น ส่วนบริเวณทางตอนใต้สุด และ ตะวันตกเฉียงใต้ มีสภาพพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดจนถึงค่อนข้างราบเรียบ และมีภูเขาสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไป บริเวณด้านตะวันตกมีลักษณะเป็นชายฝั่งติดกับทะเลอันดามัน ยาวประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร ประกอบด้วยหมู่เกาะ น้อยใหญ่ จำนวน ๑๕๔ เกาะ แต่เป็นเกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่เพียง ๑๓ เกาะ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะลันตา เป็น ที่ตั้งของอำเภอเกาะลันตา และเกาะพีพี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามติดอันดับของโลก

๑.๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดกระบี่ มีภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกตลอดปีและมีเพียง ๒ ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มตั้งเดือนมกราคม จนถึงเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนธันวาคม

จากการที่มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน อุณหภูมิในแต่ละฤดูกาล จึงไม่แตกต่างกันมากนัก คือ อยู่ระหว่าง ๑๗.๙ – ๓๙.๑ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ ๒,๐๖๙.๘ – ๒,๒๖๓.๑ มิลลิเมตรต่อปี

ตารางที่ ๑ : แสดงปริมาณน้ำฝน จำนวนวันฝนตก อุณหภูมิสูงสุด อุณหภูมิต่ำสุด และอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (ม.ม.)	จำนวนวัน ฝนตกเฉลี่ย (วัน)	อุณหภูมิ (°C)		
			สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
๒๕๕๕	๒,๖๔๒.๑	๑๘๗	๓๕.๒	๑๘.๔	๒๖.๘
๒๕๕๖	๒,๕๒๐.๙	๑๖๓	๓๗.๘	๒๐.๐	๒๘.๙
๒๕๕๗	๒,๓๑๘.๖	๑๘๐	๓๘.๐	๑๕.๗	๒๖.๙
๒๕๕๘	๑,๙๙๑.๗	๑๓๘	๓๗.๕	๑๘.๔	๒๘.๐
๒๕๕๙	๒,๓๔๘.๐	๑๗๔	๓๙.๒	๘.๒	๒๘.๗
๒๕๖๐	๒,๗๑๑.๒	๑๘๕	๓๖.๖	๑๘.๐	๒๗.๓
๒๕๖๑	๒,๓๔๕.๖	๑๘๔	๓๘.๗	๑๗.๘	๒๗.๐
๒๕๖๒	๑,๔๘๕.๕	๑๔๖	๓๘.๘	๒๐.๐	๒๗.๔
๒๕๖๓	๒,๒๖๗.๖	๑๘๓	๓๙.๒	๒๐.๕	๒๗.๔
๒๕๖๔	๒,๐๘๐.๐	๑๗๔	๓๔.๘	๒๐.๒	๓๗.๖
๒๕๖๕	๒,๔๓๙.๐	๑๙๓	๓๕.๒	-	๓๗.๐
๒๕๖๖	๑,๕๓๕.๐	๑๔๘	๓๕.๗	๒๒.๙	-

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยากระบี่ / สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือจากกรมอุตุนิยมวิทยา

๑.๑.๔ แหล่งน้ำสำคัญ

☀ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำดิบ (Surface Water) แหล่งน้ำตามธรรมชาติในจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย ลำน้ำที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ปากแม่น้ำกระบี่ คลองสินปุน คลองกระบี่ใหญ่ คลองกระบี่น้อย คลองท่อม คลองปกาสัย ปัญหาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวม คือ ขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำปริมาณน้ำในฤดูแล้งมีปริมาณลดน้อยลงป่าไม้ ต้นน้ำถูกบุกรุกทำลาย มีการชะล้างหน้าดิน แหล่งน้ำบาดาล จังหวัดกระบี่มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. บริเวณที่ราบลุ่ม ได้แก่พื้นที่ทางตอนกลาง - ล่าง ทางด้านตะวันตกและช่วงตอนบนของจังหวัดกระบี่ (ความสูงประมาณ ๑๐ - ๓๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง)

๒. บริเวณเขาโดดหรือเนินเตี้ย ๆ เป็นพื้นที่ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไป (ความสูงประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง)

๓. บริเวณทิวเขาสูง ส่วนใหญ่จะวางตัวอยู่ในแนวเหนือ - ใต้ ยอดเขาสูงสุดสูงถึง ๑,๔๐๒ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ที่เขาพนม อำเภอบ้านนาเมือง นครศรีธรรมราช โครงสร้างทางธรณีวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อคุณสมบัติ ในการเป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล อาทิเช่น รอยเลื่อน รอยแตก ร้าว และรอยคดโค้งของชั้นหิน ปรากฏอยู่ทั่วไป ชั้นหินอุ้มน้ำหินปูนเป็นชั้นหินที่มีศักยภาพสูงสุด กล่าวคือ สามารถให้ปริมาณน้ำได้ในเกณฑ์ ๑๐ - ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำบาดาลในหน่วยหินอุ้มน้ำที่เป็นหินปูนส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี มีปริมาณสารทั้งหมด

ที่ละลายได้มีค่าต่ำกว่า ๕๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ความกระด้างมีค่าต่ำกว่า ๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณเหล็กมีค่าต่ำกว่า ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตรและปริมาณฟลูออไรด์มีค่าต่ำกว่า ๑.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แม้ว่าในพื้นที่ที่รองรับด้วยชั้นหินอุ้มน้ำหินปูนหรือหินคาร์บอเนตจะมีปริมาณความกระด้างค่อนข้างสูง และมีบางพื้นที่ที่มีปริมาณเหล็กค่อนข้างสูง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดกระบี่มีทรัพยากรทางทะเลที่สวยงามมาก มีชายฝั่งติดกับทะเลอันดามันยาวประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร หมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ ๑๕๔ เกาะ เกาะที่มีความสวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางทะเลได้แก่ หมู่เกาะพีพี เกาะห้อง เกาะศรีบอยา เกาะลันตา เกาะรอก เป็นต้น

ป่าชายเลน ป่าชายหาดของจังหวัดกระบี่ สํารวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๑๘,๒๑๖ ไร่ ปัญหาที่สำคัญ คือ พื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดกระบี่ ได้ถูกบุกรุกทำลายเพื่อปลูกสิ่งก่อสร้าง และมีส่วนถูกเปลี่ยนแปลงสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้ง ชายฝั่งและชายหาด การกัดเซาะชายฝั่งทะเล บริเวณชายฝั่งที่มีปัญหาการกัดเซาะรุนแรง มี ๔ บริเวณ คือ บ้านคลองทราย อยู่ตอนเหนือของจังหวัดกระบี่ บ้านคลองประสงค์ อยู่บริเวณทิศตะวันออกของปากคลองกระบี่ใหญ่ หรือฝั่งตรงข้ามเมืองกระบี่ บ้านแหลมงามอยู่บริเวณตอนใต้ของเมืองกระบี่ และสุสานหอยแหลมโพธิ์ ตำบลไสไทย อำเภอเมือง ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๒ ข้อมูลด้านสังคม

๑.๒.๑ ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

๑) การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดกระบี่มีข้อมูลการปกครอง ประกอบด้วย ๘ อำเภอ ๕๓ ตำบล ๓๘๙ หมู่บ้าน ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ เทศบาลเมือง ๑๒ เทศบาลตำบล และ ๔๘ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

(๑) การแบ่งเขตการปกครองจำแนกรายอำเภอ

ตารางที่ ๒ : แสดงการแบ่งเขตการปกครอง และจำนวนประชากรในเขตจังหวัดกระบี่ จำแนกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม. ^๑	ตำบล	อบต. ^๒	เทศบาล เมือง ^๒	เทศบาล ตำบล ^๒	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน ^๓	จำนวนประชากร ^๓		
								ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
เมืองกระบี่	๖๔๘.๕๕๒	๑๐	๗	๑	๑	๕๙	๖๘,๓๖๖	๖๑,๓๖๑	๖๔,๙๑๖	๑๒๖,๒๗๗
เขาพนม	๗๘๘.๕๒๒	๖	๖	-	๑	๕๔	๒๑,๔๕๓	๒๘,๐๗๐	๒๘,๐๐๑	๕๖,๐๗๑
เกาะลันตา	๓๓๙.๘๔๓	๕	๕	-	๑	๓๖	๑๕,๙๑๔	๑๘,๓๘๓	๑๗,๙๐๗	๓๖,๒๙๐
คลองท่อม	๑,๐๔๒.๕๓๑	๗	๕	-	๔	๖๘	๒๙,๐๔๐	๓๙,๖๓๖	๓๘,๗๔๘	๗๘,๓๘๔
อ่าวลึก	๗๗๒.๙๘๙	๙	๙	-	๒	๕๒	๒๒,๖๐๐	๒๗,๙๕๓	๒๘,๔๘๕	๕๖,๔๓๘
ปลายพระยา	๔๓๓.๓๖๗	๔	๔	-	๑	๓๕	๑๔,๑๓๑	๑๙,๓๑๙	๑๙,๒๒๙	๓๘,๕๔๘
ลำทับ	๓๒๐.๗๐๘	๔	๔	-	๑	๒๘	๑๐,๐๑๕	๑๒,๔๓๖	๑๒,๒๙๙	๒๔,๗๓๕
เหนือคลอง	๓๖๒.๐๐๐	๘	๘	-	๑	๕๗	๒๓,๙๒๑	๓๒,๒๘๓	๓๓,๐๙๕	๖๕,๓๗๘
รวม	๔,๗๐๘.๕๑๒	๕๓	๔๘	๑	๑๒	๓๘๙	๒๐๙,๔๔๐	๒๓๙,๔๔๑	๒๔๒,๖๘๐	๔๘๒,๑๒๑

ที่มา : ๑. ที่ทำการปกครองจังหวัดกระบี่ ๒. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ ๓. ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(๒) จำนวนประชากร/จำนวนบ้าน

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จังหวัดกระบี่ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๘๒,๑๒๑ คน แบ่งเป็น เพศชาย ๒๓๙,๔๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๖๖ ของประชากรทั้งหมด และเพศหญิง ๒๔๒,๑๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๔ ของประชากรทั้งหมด

ตารางที่ ๓ : แสดงจำนวนประชากร และจำนวนบ้าน จังหวัดกระบี่ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน/หลัง
๒๕๕๕	๒๒๑,๙๐๖	๒๒๓,๐๖๑	๔๔๔,๙๖๗	๑๕๗,๔๒๘
๒๕๕๖	๒๒๔,๖๑๙	๒๒๖,๒๗๑	๔๕๐,๘๙๐	๑๖๓,๐๗๖
๒๕๕๗	๒๒๗,๔๑๑	๒๒๙,๔๐๐	๔๕๖,๘๑๑	๑๖๗,๖๗๘
๒๕๕๘	๒๒๙,๙๔๑	๒๓๒,๑๖๐	๔๖๒,๑๐๑	๑๗๒,๔๕๙
๒๕๕๙	๒๓๑,๔๗๑	๒๓๔,๔๖๐	๔๖๕,๙๓๑	๑๗๗,๑๕๒
๒๕๖๐	๒๓๓,๔๔๒	๒๓๖,๓๒๗	๔๖๙,๗๖๙	๑๘๑,๔๒๖
๒๕๖๑	๒๓๕,๕๔๑	๒๓๘,๑๙๗	๔๗๓,๗๓๘	๑๘๕,๑๕๐
๒๕๖๒	๒๓๖,๗๙๐	๒๓๙,๙๔๙	๔๗๖,๗๓๙	๑๘๙,๕๑๐
๒๕๖๓	๒๓๗,๒๔๒	๒๔๐,๕๒๘	๔๗๗,๗๗๐	๑๙๓,๗๐๑
๒๕๖๔	๒๓๘,๐๙๒	๒๔๑,๒๕๙	๔๗๙,๓๕๑	๑๙๗,๓๘๑
๒๕๖๕	๒๓๘,๔๑๔	๒๔๑,๕๘๕	๔๘๐,๐๐๐	๒๐๐,๑๖๓
๒๕๖๖	๒๓๙,๔๔๑	๒๔๒,๖๘๐	๔๘๒,๑๒๑	๒๐๔,๔๔๐

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง / ที่ทำการปกครองจังหวัดกระบี่

(๓) ประชากรในวัยแรงงาน/ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน แรงงานต่างด้าว

ประชากรในวัยแรงงานของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่า ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๖๗,๐๗๘ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๑๔๐,๐๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๐ เป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน ๒๗,๐๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๐

ตารางที่ ๔ : แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามสภาพแรงงาน และเพศ จังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๖๗

สถานภาพแรงงาน	รวม	ร้อยละ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป	๑๖๗,๐๗๘	๑๐๐.๐	๑๘๐,๔๗๖	๑๐๐.๐	๓๔๗,๕๕๔	๑๐๐.๐
๑. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	๑๔๐,๐๐๕	๘๓.๘๐	๑๑๑,๖๑๓	๖๑.๘๔	๒๕๑,๖๑๘	๗๒.๔๐
๑.๑ กำลังแรงงานปัจจุบัน	๑๔๐,๐๐๕	๘๓.๘๐	๑๑๑,๖๑๓	๖๑.๘๔	๒๕๑,๖๑๘	๗๒.๔๐
๑.๑.๑ ผู้มีงานทำ	๑๓๘,๑๑๘	๘๒.๖๗	๑๑๐,๑๔๓	๖๑.๐๓	๒๔๘,๒๖๑	๗๑.๔๓
๑.๑.๒ ผู้ว่างงาน	๑,๘๘๖	๑.๓๓	๑,๔๗๐	๐.๘๑	๓,๓๕๗	๐.๙๗
๒. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	๒๗,๐๗๓	๑๖.๒๐	๖๘,๘๖๓	๓๘.๑๖	๕๕,๙๓๖	๒๗.๖๐
๒.๑ ทำงานบ้าน	๙๓๑	๐.๕๖	๓๖,๖๘๙	๒๐.๓๓	๓๗,๖๒๐	๑๐.๘๒
๒.๒ เรียนหนังสือ	๘,๙๐๔	๕.๓๓	๑๓,๗๖๒	๗.๖๓	๒๒,๖๖๖	๖.๕๒
๒.๓ อื่นๆ (เด็ก/ชรา/ป่วย/ พิการจนไม่สามารถทำงานได้)	๑๗,๒๓๘	๑๐.๓๒	๒๘,๔๑๒	๑๐.๒๐	๓๕,๖๕๐	๑๐.๒๖

หมายเหตุ : รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดกระบี่ ไตรมาส ๑-๒๕๖๗ ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดกระบี่

๑.๒.๒ การคมนาคม

☛ **ถนน/เส้นทาง** เส้นทางในความควบคุมของแขวงทางกระบี่ แบ่งออกเป็น ๖ หมวดการทาง ๒๐ สายทาง ๒๖ ตอนควบคุม มีระยะทางในความควบคุม ๕๓๙.๘๖๖ กิโลเมตร

☛ **ถนน/เส้นทาง** เส้นทางในการควบคุมของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดกระบี่ มี ๓๐ เส้นทาง รวมระยะทาง ๔๙๐.๖๙๔ กิโลเมตรเกือบทั้งหมดเป็น ผิวจราจรลาดยาง (๒ ช่อง) กว้าง ๖ เมตร

☛ จังหวัดกระบี่มีเส้นทางคมนาคม ๓ ทาง ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ โดยมีเส้นทางดังนี้

๑) การคมนาคมทางบก

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔ ผ่านจังหวัดเพชรบุรี – ประจวบคีรีขันธ์ – ชุมพร – ระนอง – พังงา – กระบี่ รวมระยะทางประมาณ ๙๔๖ กิโลเมตร หรือใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ถึงจังหวัดชุมพรต่อด้วยทางหลวงหมายเลขแผ่นดินหมายเลข ๔๑ ผ่านอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เข้าอำเภอไชยา อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๓๕ ผ่านอำเภออ่าวลึก และใช้ทางหลวงหมายเลข ๔ อีกครั้งเข้าสู่จังหวัดกระบี่ รวมระยะทาง ๘๑๔ กิโลเมตร ถ้าเดินทางจากภูเก็ต ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒ ต่อด้วยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ผ่านตำบลโคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา เข้าอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ รวมระยะทางประมาณ ๑๘๕ กิโลเมตร

ตารางที่ ๕ : แสดงระยะทางจากอำเภอเมืองกระบี่ถึงอำเภอต่างๆ

จาก	ถึง	ระยะทาง (กิโลเมตร)
อำเภอเมืองกระบี่	อำเภอเขาพนม	๓๙
	อำเภอเกาะลันตา	๑๐๙
	อำเภอคลองท่อม	๔๒
	อำเภออ่าวลึก	๔๗
	อำเภอปลายพระยา	๗๕
	อำเภอลำทับ	๖๗
	อำเภอเหนือคลอง	๑๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดกระบี่

๒) การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดกระบี่ มีท่าเทียบเรือประมง จำนวน ๖ แห่ง ท่าเทียบเรือสาธารณะ จำนวน ๑๕ แห่ง ท่าเทียบเรือเชิงพาณิชย์ จำนวน ๔ แห่ง และท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๖ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือประมง จังหวัดกระบี่

ลำดับที่	ชื่อท่าเทียบเรือ	ที่ตั้ง	ประเภทท่าเทียบเรือ	จำนวนแรงงาน (คน)	ใบอนุญาตเลขที่
๑.	แพโกห้วง	ต.ไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๑๒๐	๘/๒๕๔๓
๒.	แพพิระศักดิ์	ต.ไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๓	๒/๒๕๓๗
๓.	แพอ่าวทิง	ต.หนองทะเล อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๓๐	-
๔.	แพป้อมม่วง	ต.ทรายขาว อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๕๐	-
๕.	แพ ๔๒๑	ต.ทรายขาว อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๘๐	๑/๒๕๓๓
๖.	ท่าเรือชายฝั่ง	ต.ไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือประมง	๔๓๕	จท.ก่อสร้าง

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่

ตารางที่ ๗ : แสดงข้อมูลท่าเทียบเรือเชิงพาณิชย์ จังหวัดกระบี่

ลำดับที่	ชื่อท่าเทียบเรือ	ที่ตั้ง	ประเภทท่าเทียบเรือ	ผู้ก่อสร้าง
๑.	ท่าเทียบแพขนานยนต์ บ้านหัวหิน	ต.เกาะกลาง อ.เกาะลันตา จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือโดยสาร	องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
๒.	ท่าเทียบแพขนานยนต์ บ้านหลังสอด	ต.เกาะลันตาน้อย อ.เกาะลันตา จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือโดยสาร	
๓.	ท่าเทียบเรือโดยสารปากคลองจิหลาด	ต.ไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๔.	ท่าเทียบเรือเกาะพีพี	ต.อ่าวนาง อ.เมือง จ.กระบี่	ท่าเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่

ตารางที่ ๘ : แสดงข้อมูลทำเทียบเรือสาธารณะ จังหวัดกระบี่

ลำดับ ที่	ชื่อทำเทียบเรือ	ที่ตั้ง	ประเภท ทำเทียบเรือ	ผู้ก่อสร้าง
๑.	ทำเทียบเรือเทศบาลเกาะลันตาใหญ่	ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๒.	ทำเทียบเรือบ้านศาลาด่าน	ต.ศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๓.	ทำเทียบโดยสารสาธารณะ เกาะศรีบอยา	ต.เกาะศรีบอยา อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๔.	ทำเทียบโดยสารสาธารณะ เกาะปู	ต.เกาะศรีบอยา อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๕.	ทำเทียบโดยสารสาธารณะ เกาะฮัง	ต.เกาะศรีบอยา อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๖.	ทำเทียบโดยสารปากคลองจืหลาด	ต.ไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๗.	ทำเทียบเรือเกาะพีพี	ต.อ่าวนาง อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๘.	ทำเทียบเรือโดยสารบ้านท่าเล	ต.คลองประสงค์ อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๙.	ทำเทียบเรือโดยสารบ้านแหลมสัก	ต.แหลมสัก อ.อ่าวลึก จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๑๐.	ทำเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา	ต.อ่าวนาง อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	อุทยานแห่งชาตินพรัตน์ธารา
๑๑.	ทำเทียบเรือท่าเลน (ท่าประมง เก้า)	ต.เขาทอง อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๑๒.	ทำเทียบเรือคลองขนาน	ต.คลองขนาน อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๑๓.	ทำเทียบโดยสารอ่าวท่าเลน	ต.เขาทอง อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๑๔.	ทำเทียบเรือคลองสน	ต.อ่าวนาง อ.เมือง จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง
๑๕.	ทำเทียบเรือบ้านบ่อม่วง	ต.ทรายขาว อ.คลองท่อม จ.กระบี่	ทำเทียบเรือโดยสาร	จท.ก่อสร้าง

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่

ตารางที่ ๙ : แสดงข้อมูลทำเทียบเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ จังหวัดกระบี่

ลำดับ ที่	ชื่อทำเทียบเรือ	ที่ตั้ง	ประเภท ทำเทียบเรือ	ผู้ก่อสร้าง
๑.	ทำเทียบเรือเจียรวานิช	ต.หนองทะเล อ.เมือง จ.กระบี่	ขนส่งสินค้า ประเภท แร่ปิปซั่ม และน้ำมันปาล์ม	บริษัทเจียรวานิช จำกัด
๒.	ทำเทียบเรือเซาท์เทิร์นพอร์ต	ต.หนองทะเล อ.เมือง จ.กระบี่	ขนส่งสินค้า ประเภท แร่ปิปซั่ม และน้ำมันปาล์ม	บริษัทเซาท์เทิร์นพอร์ต จำกัด

ที่มา : สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่

๓) การคมนาคมทางอากาศ จังหวัดกระบี่มีสนามบินนานาชาติ ๑ แห่ง คือ ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดกระบี่ สังกัดกรมการขนส่งทางอากาศ ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเหนือคลอง ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะทางประมาณ ๑๓ กิโลเมตร ท่าอากาศยานกระบี่มีบทบาทสำคัญที่สามารถรองรับกิจการขนส่งทางอากาศของจังหวัดกระบี่ เพื่อให้เส้นทางสู่จังหวัดกระบี่ มีความสะดวกสบายและเป็นการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่อีกด้วย

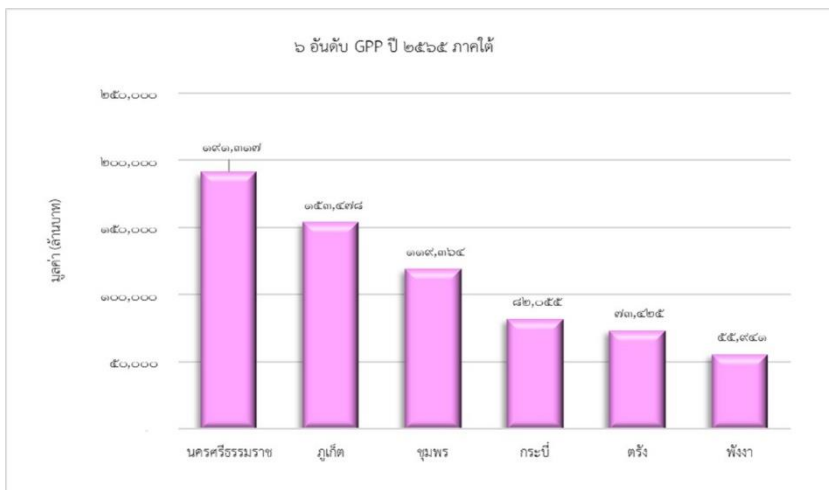
๑.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑.๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกระบี่/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ ๘๒,๐๕๕ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน มีมูลค่าเท่ากับ ๑๙๐,๕๗๓ บาท โดยที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกระบี่ ขึ้นอยู่กับสาขาการผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า ๓๓,๓๓๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๓ และสาขาการผลิตภาคนอกเกษตรมีมูลค่า ๔๘,๗๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๗ จำแนกเป็น ๑๙ สาขา ดังนี้

- ๑) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มูลค่า ๓๓,๓๓๙ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๔๐.๖๓
- ๒) สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน มูลค่า ๒๗๐ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๓๓
- ๓) สาขาการผลิต มูลค่า ๕,๐๘๙ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๖.๒๐
- ๔) สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ มูลค่า ๑,๐๑๖ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๑.๒๔
- ๕) สาขาการจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล มูลค่า ๑๗๕ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๒๑
- ๖) สาขาการก่อสร้าง มูลค่า ๒,๔๗๓ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๓.๐๑
- ๗) สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ มูลค่า ๑๑,๑๑๕ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๕๕
- ๘) สาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า มูลค่า ๗,๓๑๖ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๘.๙๒
- ๙) สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร มูลค่า ๔,๘๙๕ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๕.๙๗
- ๑๐) สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร มูลค่า ๖๕๐ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๗๙
- ๑๑) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย มูลค่า ๔,๒๐๕ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๕.๑๓
- ๑๒) สาขากิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ มูลค่า ๒,๑๗๒ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๒.๖๕
- ๑๓) สาขากิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค มูลค่า ๒๖ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๓
- ๑๔) สาขากิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน มูลค่า ๕๐๔ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๖๑
- ๑๕) สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ มูลค่า ๓,๕๗๕ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๔.๓๖
- ๑๖) สาขาการศึกษา มูลค่า ๒,๖๒๖ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๓.๒๐
- ๑๗) สาขากิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ มูลค่า ๒,๑๘๐ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๒.๖๖
- ๑๘) สาขาศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ มูลค่า ๑๑๗ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๑๔
- ๑๙) สาขากิจกรรมบริการด้านอื่นๆ ๓๑๓ ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ ๐.๓๘

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๘๒,๐๕๕ ล้านบาท ซึ่งจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ระยอง สมุทรปราการ และปทุมธานี ตามลำดับ โดยจังหวัดกระบี่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีมูลค่าเป็นอันดับที่ ๓๘ ของประเทศไทย และมีมูลค่าเป็นอันดับที่ ๖ ของภาคใต้ รองจากจังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และชุมพร

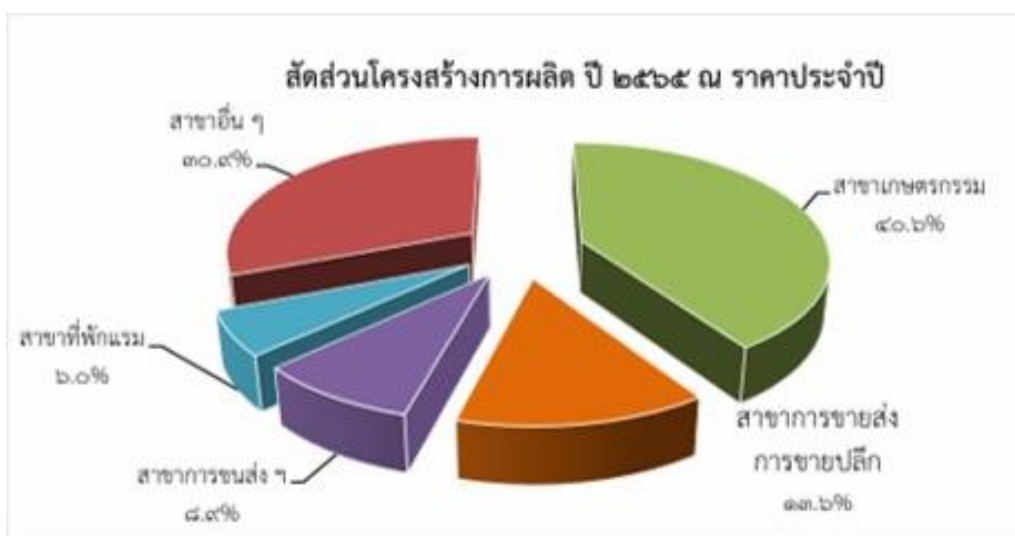
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ ๘๒,๐๕๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๗๑,๙๑๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ เท่ากับ ๑๐,๑๔๓ ล้านบาท มีมูลค่าเป็นลำดับที่ ๓๘ ของประเทศ ลำดับที่ ๖ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๒ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) ขยายตัวร้อยละ ๖.๕ จากที่หดตัวร้อยละ -๓.๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ การผลิตภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๕.๖ ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พืชหลักที่ขยายตัว ได้แก่ ปาล์มน้ำมันมีผลผลิตเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของเนื้อที่ให้ผลผลิต ประกอบกับราคาปาล์มน้ำมันที่เพิ่มขึ้น จูงใจให้เกษตรกรดูแลใส่ปุ๋ย ทำให้ต้นปาล์มมีความสมบูรณ์ ด้านผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากภาครัฐมีโครงการรักษาเสถียรภาพราคากุ้งขาวแวนนาไม่ และราคาอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับปัจจุบันสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้คลี่คลายลง ทำให้การท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัว ความต้องการบริโภคทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรยังคงเลี้ยงกุ้งต่อเนื่องและเกษตรกรมีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงมาใช้แนวทางชีวภาพมากขึ้น ทำให้กุ้งมีอัตราการรอดดีขึ้น การผลิตภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๗.๐ จากที่หดตัวร้อยละ -๕.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยการผลิต ในภาคบริการขยายตัวร้อยละ ๘.๐ จากที่หดตัวร้อยละ -๘.๑ ในปี ๒๕๖๔ เป็นผลจากการผ่อนคลายมาตรการเพื่อการควบคุมโรคของรัฐบาล ส่งผลให้ประชาชนเริ่มกลับมาประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้ตามปกติมากขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ และการใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการ “เราเที่ยวด้วยกัน” และ โครงการ “คนละครึ่ง” ส่งผลบวกต่อการผลิตด้านบริการในหลายสาขา เช่น สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม ยานยนต์และจักรยานยนต์ สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร และสาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๓.๒ ด้านเกษตรกรรม

๑) สภาพความเหมาะสมและการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร

ตารางที่ ๑๐ : แสดงการใช้ที่ดินของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ ทางการเกษตร (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ นอการเกษตร (ไร่)
๒,๙๔๒,๘๒๐	๕๗๐,๔๗๘	๑,๙๒๖,๐๘๓	๔๔๖,๒๕๙

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘ (สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๖)

จังหวัดกระบี่ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๙๔๒,๘๒๐ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑,๙๒๖,๐๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔๕ รองลงมาเป็นเนื้อที่ป่าไม้ ๕๗๐,๔๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๙ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์นอการเกษตร ๔๔๖,๒๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๖

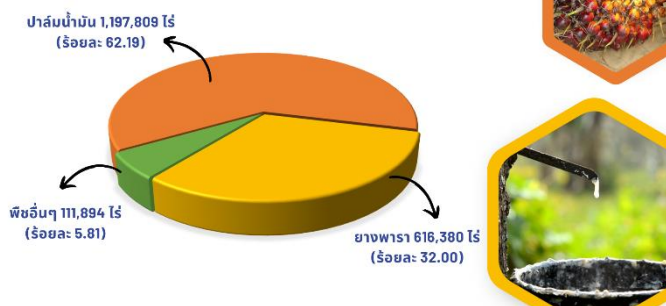
ตารางที่ ๑๑ : แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
	นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ ไม้ดอกไม้ประดับ	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ ทางการเกษตรอื่นๆ
๑,๙๒๖,๐๘๓	๗,๗๔๑	๑๕๐	๑,๘๖๘,๗๒๑	๑,๖๙๙	๔๗,๗๗๒

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘ (สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๖)

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของจังหวัดกระบี่ จำนวน ๑,๙๒๖,๐๘๓ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นสวนไม้ผลและไม้ยืนต้น ๑,๘๖๘,๗๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๒ ส่วนที่เหลือเป็นนาข้าว ๗,๗๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐ สวนผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ ๑,๖๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๙ พืชไร่ ๑๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ ๔๗,๗๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๘

พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดกระบี่

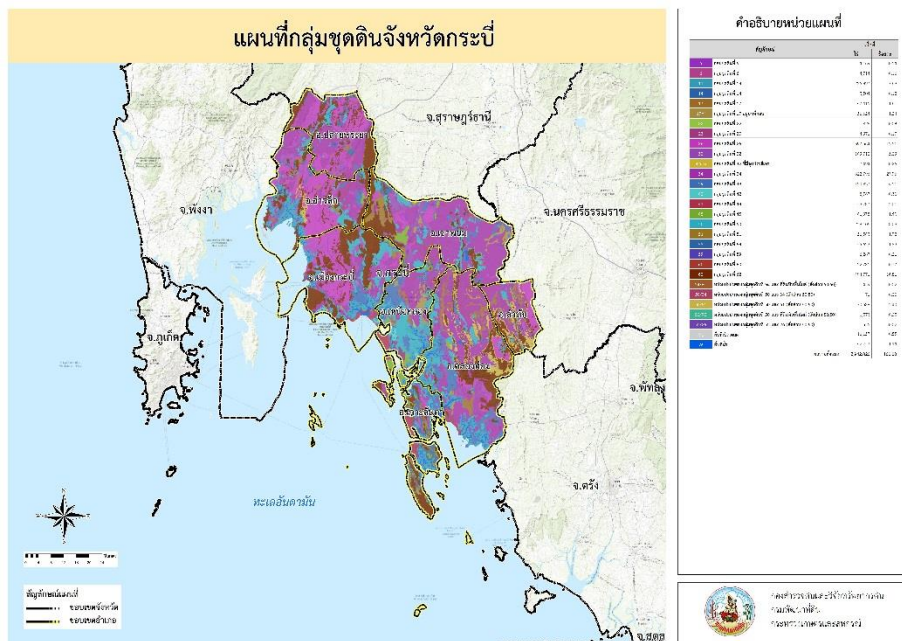
ตารางที่ ๑๒ : แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดกระบี่ จำแนกตามความเหมาะสมของดิน

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูกปัจจุบันจำแนกตามความเหมาะสมของดิน (ไร่)					
	S๑	S๒	S๓	N (ร้อยละ ของทั้งหมด)	รวม S๑+S๒+S๓+N	S๓+N (ร้อยละ ของทั้งหมด)
ปาล์มน้ำมัน	๓๖๔,๔๒๑	๔๗๒,๓๒๑	๑๑๐,๗๓๙	๗๕,๕๒๗ ๗.๓๘	๑,๐๒๗,๐๐๘	๑๘๖,๒๖๖ ๑๘.๒๑
ยางพารา	๓๐๑,๓๑๙	๓๑๘,๕๑๖	๔๙,๒๓๑	๕๓,๐๕๒ ๗.๓๕	๗๒๒,๑๑๘	๑๐๒,๒๘๓ ๑๔.๑๖
มะพร้าว	๘๘	๒,๓๓๙	๑๓๕	๙๐๒ ๒๖.๐๔	๓,๕๖๔	๑,๐๓๗ ๒๙.๙๔
ข้าว	๘๙๒	๔๑๗	๒๕๘	๑,๓๖๘ ๔๖.๖๑	๒,๙๓๕	๑,๖๒๖ ๕๕.๔๐
เงาะ	๔๕๔	๕๔	-	๑๐ ๑.๙๓	๕๑๘	๑๐ ๑.๙๓
ทุเรียน	๒๐๔	๑	-	๓ ๑.๔๔	๒๐๘	๓ ๑.๔๔
กาแฟโรบัสต้า	-	๒๒	-	- ๐.๐๐	๒๒	- ๐.๐๐
รวม	๖๖๗,๓๗๘	๗๙๓,๖๗๐	๑๖๐,๓๖๓	๑๓๐,๘๖๒ ๗.๔๗	๑,๖๓๒,๒๗๓	๒๙๑,๒๒๕ ๑๖.๖๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่

จากข้อมูลของสถานีพัฒนาที่ดินกระบี่ พบว่า พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย

- พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๐๒๗,๐๐๘ ไร่ ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมมากและเหมาะสมปานกลาง ๘๓๖,๗๔๒ ไร่ (ร้อยละ ๘๑.๗๙) ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ๑๘๖,๒๖๖ ไร่ (ร้อยละ ๑๗.๙๑)
- พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๗๒๒,๑๑๘ ไร่ ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมมากและเหมาะสมปานกลาง ๖๑๙,๘๓๕ ไร่ (ร้อยละ ๘๕.๘๔) ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ๑๐๒,๒๘๓ ไร่ (ร้อยละ ๑๔.๑๖)
- พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่ ๑,๗๕๒,๒๗๓ ไร่ ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมมากและเหมาะสมปานกลาง ๑,๕๖๑,๐๔๘ ไร่ (ร้อยละ ๘๓.๓๘) ปลูกอยู่ในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม ๒๙๑,๒๒๕ ไร่ (ร้อยละ ๑๖.๖๒)

๒) กลุ่มชุดดินในจังหวัดกระบี่

กลุ่มชุดดิน เป็นหน่วยของแผนที่ดินที่กรมพัฒนาที่ดินพัฒนาขึ้นมา โดยการรวมชุดดินที่มีลักษณะ สมบัติ และศักยภาพในการเพาะปลูก รวมถึงการจัดการดินที่คล้ายคลึงกัน มาไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการให้คำแนะนำ การตรวจสอบลักษณะดิน การใช้ที่ดิน และการจัดการดินที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป จากชุดดินกว่า ๓๐๐ ชุดดิน ได้จัดจำแนกใหม่เป็น ๖๒ กลุ่มชุดดินด้วยกัน และ กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนที่กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจรายจังหวัด ทั่วประเทศ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ชุดแรกแล้วเสร็จในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ และมีการพัฒนาปรับปรุงแผนที่ดินอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มชุดดินในจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔ ร้อยละ ๒๓.๘๕ มีลักษณะเด่น คือ เป็นกลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดี ปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

(๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ร้อยละ ๑๕.๔๗ มีลักษณะเด่น คือ เป็นพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน ที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจ และจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

(๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖ ร้อยละ ๑๑.๗๖ มีลักษณะเด่น คือ กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ตารางที่ ๑๓ : แสดงเนื้อที่กลุ่มชุดดินและพื้นที่เบ็ดเตล็ด จังหวัดกระบี่

ลำดับ	กลุ่มชุดดิน/พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑	กลุ่มชุดดินที่ ๕	๓,๒๒๓.๙๕	๐.๑๐
๒	กลุ่มชุดดินที่ ๖	๒๕๕.๑๓	๐.๐๑
๓	กลุ่มชุดดินที่ ๑๓	๙,๖๔๐.๔๔	๐.๒๙
๔	กลุ่มชุดดินที่ ๑๔	๑,๙๖๙.๔๖	๐.๐๖
๕	กลุ่มชุดดินที่ ๒๓	๓๐๒.๔๒	๐.๐๑
๖	กลุ่มชุดดินที่ ๒๖	๓๙๑,๓๔๙.๐๖	๑๑.๗๖
๗	กลุ่มชุดดินที่ ๓๒	๒๗๑,๑๐๑.๐๐	๘.๑๕
๘	กลุ่มชุดดินที่ ๓๔	๗๙๓,๔๔๑.๙๔	๒๓.๘๕
๙	กลุ่มชุดดินที่ ๓๙	๑๒๐,๕๑๘.๔๑	๓.๖๒
๑๐	กลุ่มชุดดินที่ ๔๒	๑,๙๓๕.๖๙	๐.๐๖
๑๑	กลุ่มชุดดินที่ ๔๓	๑๕,๓๒๙.๓๓	๐.๔๖
๑๒	กลุ่มชุดดินที่ ๔๕	๓๙,๗๑๔.๒๗	๑.๑๙
๑๓	กลุ่มชุดดินที่ ๕๐	๓๒๗,๖๑๗.๖๐	๙.๘๕
๑๔	กลุ่มชุดดินที่ ๕๑	๖๔,๘๖๔.๔๙	๑.๙๕
๑๕	กลุ่มชุดดินที่ ๕๓	๕๘,๐๗๑.๗๖	๑.๗๕
๑๖	กลุ่มชุดดินที่ ๕๙	๘,๗๒๕.๘๕	๐.๒๖
๑๗	กลุ่มชุดดินที่ ๖๐	๒๒,๘๑๒.๗๘	๐.๖๙
๑๘	แหล่งน้ำ	๒๙๒,๒๓๑.๓๘	๘.๗๘
๑๙	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (กลุ่มชุดดินที่ ๖๒)	๕๑๔,๗๐๖.๔๐	๑๕.๔๗
๒๐	บ่อขุด/บ่อลูกวัง	๑,๒๕๔.๖๒	๐.๐๔
๒๑	สนามบิน	๑,๙๘๑.๗๒	๐.๐๖
๒๒	ป่าไม้	๒๘๖,๕๒๐.๐๐	๘.๖๑
๒๓	สนามกอล์ฟ	๖๒๘.๘๒	๐.๐๒
๒๔	เกาะ	๑๔,๘๗๑.๑๖	๐.๔๕
๒๕	พื้นที่ชุมชน	๔๙,๗๑๓.๔๖	๑.๔๙
๒๖	ที่ดินดัดแปลง/พื้นที่ถม	๖,๐๕๖.๕๗	๐.๑๘
๒๗	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๘,๒๐๙.๓๘	๐.๘๕
	รวม	๓,๓๒๗,๐๔๖.๐๙	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่

๓) การถือครองที่ดินทางการเกษตร

ตารางที่ ๑๔ : แสดงลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	ของตนเอง (ไร่)	เนื้อที่ของคนอื่น		
		เช่าผู้อื่น (ไร่)	รับจ้าง/รับฝากขาย /ได้ทำฟรี (ไร่)	รวม (ไร่)
๑,๙๒๖,๐๘๓	๗๖๓,๔๐๐	๑,๙๐๗	๑,๑๖๐,๗๗๖	๑,๑๖๒,๖๘๓

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘ (สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๖)

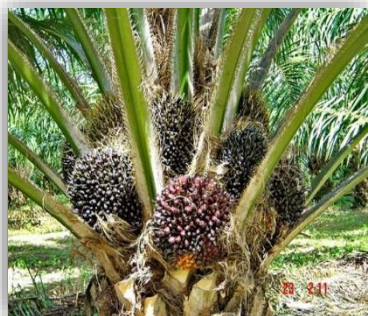
เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของจังหวัดกระบี่ จำนวน ๑,๙๒๖,๐๘๓ ไร่ เป็นของตนเอง ๗๖๓,๔๐๐ ไร่ (ร้อยละ ๓๙.๖๓) เป็นเนื้อที่ของคนอื่น (เช่าผู้อื่น + รับจ้าง/รับฝากขาย/ได้ทำฟรี) ๑,๑๖๒,๖๘๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๐.๓๗)

๔) ข้อมูลสารสนเทศด้านพืช

ตารางที่ ๑๕ : แสดงข้อมูลเอกภาพด้านพืช จังหวัดกระบี่

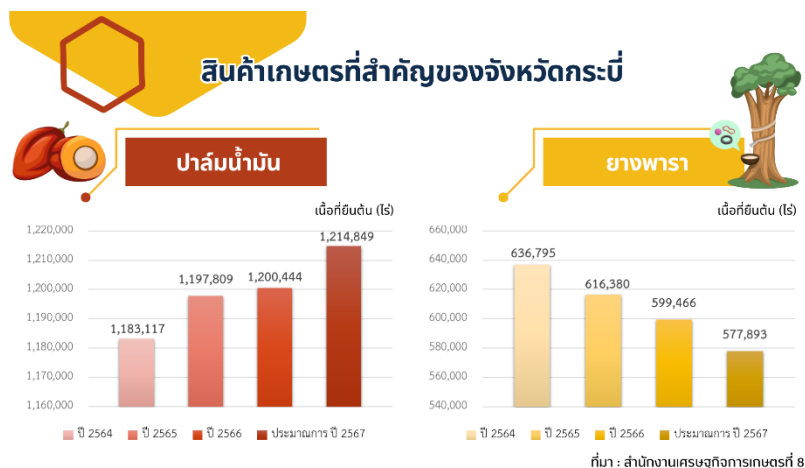
ประเภท/ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๕	๑,๑๙๗,๘๐๙	๑,๑๖๔,๖๙๖	๓,๘๙๗,๖๑๙	๓,๓๔๖
ยางพารา ปี ๒๕๖๕	๖๑๖,๓๘๐	๕๔๐,๖๙๖	๑๒๔,๑๒๖	๒๓๐
ทุเรียน ปี ๒๕๖๕	๖,๖๑๕	๓,๕๑๓	๑,๐๕๑	๒๙๙
เงาะ ปี ๒๕๖๕	๘๕๕	๘๕๕	๑๙๔	๒๒๗
ลองกอง ปี ๒๕๖๕	๑,๔๗๕	๑,๔๗๕	๑๐๐	๖๘
มังคุด ปี ๒๕๖๕	๑,๐๓๗	๑,๐๓๗	๒๒๓	๒๑๕
ข้าวนาปี ปีเพาะปลูก ๒๕๖๕/๖๖	๖,๒๕๗	๖,๒๕๗	๑,๙๗๖	๓๑๖
กาแฟ ปี ๒๕๖๖	๑,๔๗๐	๑,๑๖๓	๑๓๒	๑๑๓
มะพร้าว ปี ๒๕๖๕	๔,๙๔๓	๔,๘๒๕	๑,๙๖๘,๗๙๙ (ผล)	๔๐๘

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘

พืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดกระบี่ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน และ ยางพารา โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๑๙๗,๘๐๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๓,๘๙๗,๖๑๙ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๓๔๖ กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาคือ ยางพารา มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๖๑๖,๓๘๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๒๔,๑๒๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๒๓๐ กิโลกรัม/ไร่

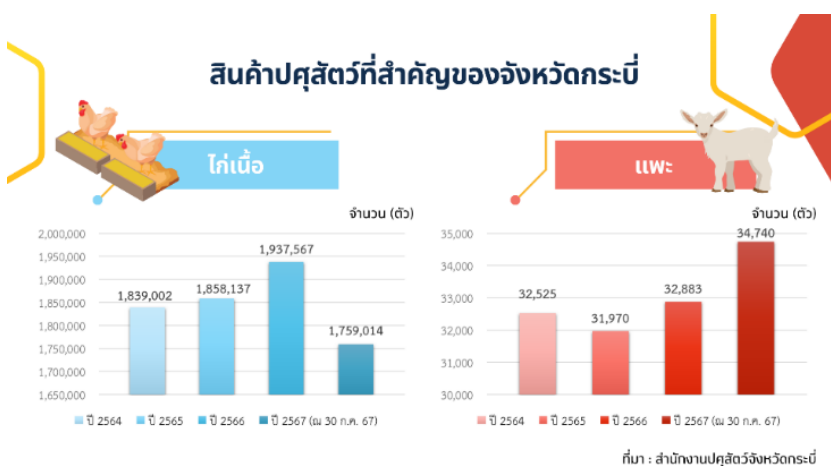
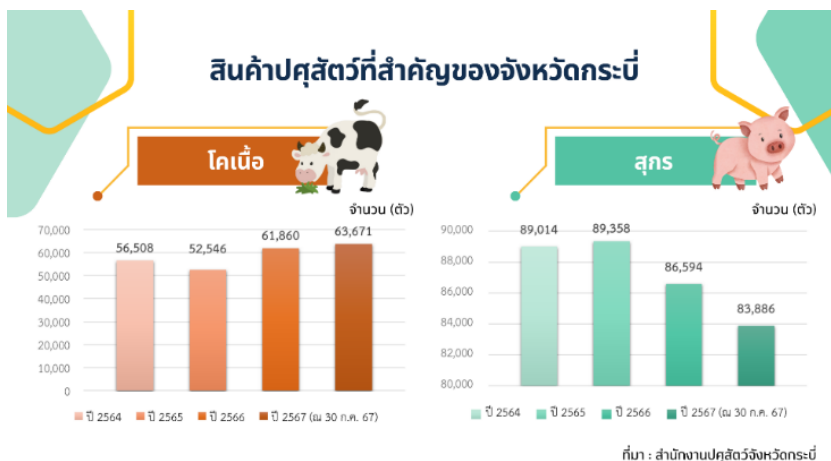
๕) ข้อมูลสารสนเทศด้านปศุสัตว์

จังหวัดกระบี่เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง คือ โคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร ไก่ไข่ และแพะ ตามลำดับ จำนวนรวมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์ ๑๖,๒๑๓ ราย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนสัตว์ ดังนี้ จำนวนไก่ไข่ ๑๑๓,๑๑๑ ตัว จำนวนไก่เนื้อ ๑,๘๙๑,๖๗๐ ตัว จำนวนสุกร ๘๕,๙๒๕ ตัว จำนวนแพะ ๓๔,๒๔๙ ตัว จำนวนโคเนื้อ ๖๓,๖๑๐ ตัว และสัตว์อื่นๆ จำนวน ๗,๘๓๐ ตัว

ตารางที่ ๑๖ : แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ จังหวัดกระบี่

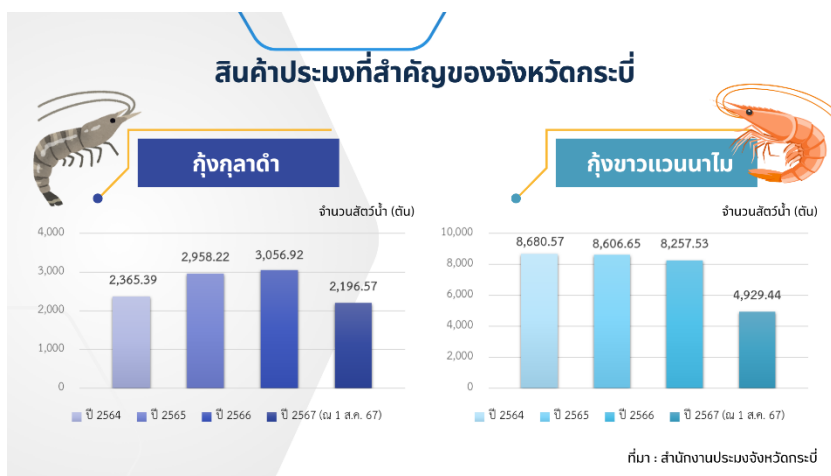
พื้นที่	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (ราย)	ไก่ไข่ (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	สุกร (ตัว)	แพะ (ตัว)	โคเนื้อ (ตัว)	สัตว์ชนิดอื่นๆ (ตัว)
เมืองกระบี่	๒,๐๓๑	๒๙,๑๔๐	๒๑๖,๘๕๑	๖,๒๑๓	๓,๖๖๒	๖,๑๙๑	๑,๙๓๘
เขาพนม	๒,๐๙๗	๕,๕๙๔	๙๙,๙๐๐	๖,๐๔๕	๑,๗๒๒	๘,๕๕๔	๔๘๘
เกาะลันตา	๑,๒๖๔	๕๓๙	๒๔๙	-	๔,๘๖๘	๔,๒๘๓	๒,๑๕๘
คลองท่อม	๓,๕๑๗	๓๙,๕๖๒	๑๔๑,๔๓๑	๑๐,๙๘๑	๙,๖๕๐	๑๕,๕๘๙	๑,๐๑๖
อ่าวลึก	๑,๕๖๕	๘,๒๐๒	๙๙๑,๓๖๘	๒๒,๖๖๔	๒,๘๔๑	๕,๓๙๕	๕๐๑
ปลายพระยา	๑,๒๙๐	๘๕๗	๑๙๑,๑๑๓	๓๑,๒๑๐	๑,๖๒๐	๔,๔๙๑	๑๘
ลำทับ	๑,๔๐๔	๒๗,๐๑๙	๑๙๕,๗๐๐	๗,๖๔๓	๒,๕๐๖	๔,๑๘๗	๒๖๙
เหนือคลอง	๓,๐๔๕	๒,๑๙๘	๕๕,๐๕๘	๑,๑๖๙	๗,๓๘๐	๑๔,๙๒๐	๑,๔๔๒
รวม	๑๖,๒๑๓	๑๑๓,๑๑๑	๑,๘๙๑,๖๗๐	๘๕,๙๒๕	๓๔,๒๔๙	๖๓,๖๑๐	๗,๘๓๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกระบี่

๖) ข้อมูลสารสนเทศด้านประมง

จังหวัดกระบี่มีแนวชายฝั่งยาว ๑๖๐ กิโลเมตร มีการประกอบอาชีพการประมงที่มีมูลค่าสูง คือการเลี้ยงกุ้งทะเล รองลงมาคือการทำประมงพื้นบ้าน การทำฟาร์มปลาน้ำกร่อย และการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

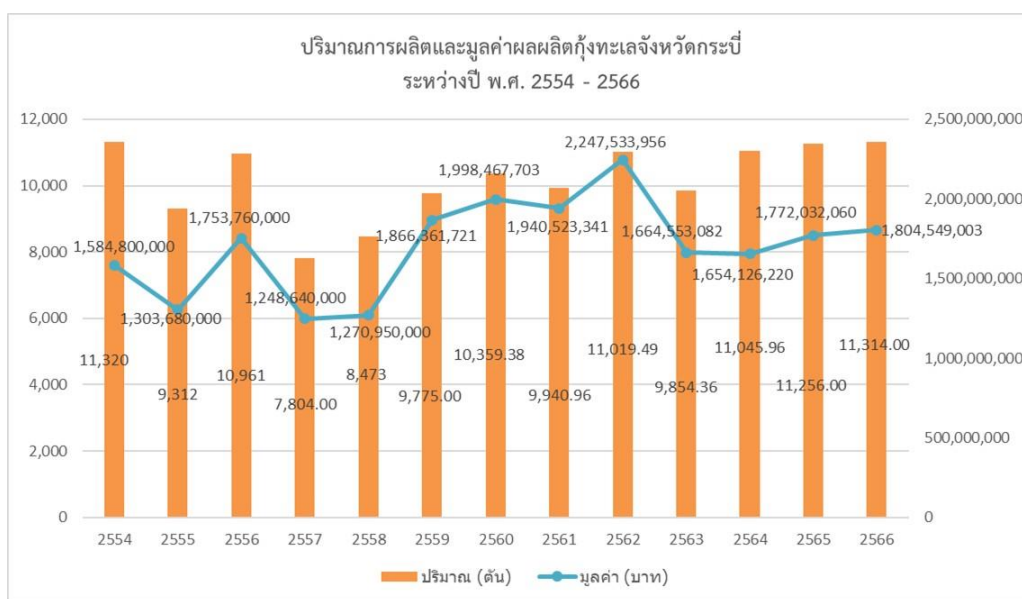

ตารางที่ ๑๗ : แสดงปริมาณการผลิตและมูลค่าผลผลิตสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	การทำ การประมง ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	การเลี้ยง กุ้งทะเล ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	สัตว์น้ำ จืด ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	ปลาน้ำ กว๋อย ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (บาท)	หอย ทะเล ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (บาท)
๒๕๕๔	๙,๕๐๐	๒๕๖,๕๐๐,๐๐๐	๑๑,๓๒๐	๑,๕๘๔,๘๐๐,๐๐๐	๑๗๖	๑๐,๕๖๐,๐๐๐	๒๒๐	๓๕,๒๐๐,๐๐๐	๒๔๙	๙,๙๖๐,๐๐๐
๒๕๕๕	๙,๘๖๑	๒๖,๒๔๗,๐๐๐	๙,๓๑๒	๑,๓๐๓,๖๘๐,๐๐๐	๑๒๘	๗,๖๘๐,๐๐๐	๑๗๖	๒๘,๑๖๐,๐๐๐	๒๖๒	๑๓,๐๐๐,๐๐๐
๒๕๕๖	๑๐,๕๐๐	๒๘๘,๕๐๐,๐๐๐	๑๐,๙๖๑	๑,๗๕๓,๗๖๐,๐๐๐	๑๓๗	๘,๒๒๐,๐๐๐	๒๕๐	๔๒,๕๐๐,๐๐๐	๑๘๕	๙,๒๕๐,๐๐๐
๒๕๕๗	๘,๗๕๐	๒๘๘,๗๕๐,๐๐๐	๗,๘๐๔	๑,๒๔๘,๖๔๐,๐๐๐	๑๗๒	๑๐,๓๒๐,๐๐๐	๒๑๐	๓๕,๗๐๐,๐๐๐	๒๘๑	๑๔,๐๕๐,๐๐๐
๒๕๕๘	๙,๖๕๐	๓๓๗,๗๕๐,๐๐๐	๘,๔๗๓	๑,๒๗๐,๙๕๐,๐๐๐	๒๔๕	๑๔,๗๐๐,๐๐๐	๒๘๘	๕๑,๑๒๐,๐๐๐	๒๙๔	๑๔,๙๔๐,๐๐๐
๒๕๕๙	๙,๒๐๐	๔๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๙,๗๗๕	๑,๘๖๖,๓๖๑,๗๒๑	๒๒๕	๑๕,๗๕๐,๐๐๐	๒๙๒	๖๑,๓๒๐,๐๐๐	๒๙๘	๑๗,๘๘๐,๐๐๐
๒๕๖๐	๘,๕๒๐	๕๙๖,๔๐๐,๐๐๐	๑๐,๓๕๙	๑,๙๙๘,๔๖๗,๗๐๓	๒๔๘	๑๖,๘๐๐,๐๐๐	๓๑๐	๖๕,๑๐๐,๐๐๐	๓๕๐	๒๔,๕๐๐,๐๐๐
๒๕๖๑	๑๐,๖๐๐	๗๔๒,๐๐๐,๐๐๐	๙,๙๔๐	๑,๙๔๐,๕๒๓,๓๔๑	๒๕๒	๑๗,๕๐๖,๐๐๐	๓๔๕	๗๒,๔๕๐,๐๐๐	๓๔๐	๒๓,๘๐๐,๐๐๐
๒๕๖๒	๑๒,๖๘๑	๑,๑๔๑,๒๙๐,๐๐๐	๑๑,๐๒๐	๒,๒๔๗,๕๓๓,๔๕๖	๒๓๕	๑๖,๔๕๐,๐๐๐	๓๒๐	๕๑,๒๐๐,๐๐๐	๒๙๐	๑๘,๘๕๐,๐๐๐
๒๕๖๓	๑๖,๘๘๓	๑,๑๗๙,๐๑๐,๐๐๐	๙,๘๕๔	๑,๖๖๔,๕๕๓,๐๘๒	๑๗๘	๑๒,๔๖๐,๐๐๐	๒๘๕	๔๒,๗๕๐,๐๐๐	๓๑๐	๑๓,๙๕๐,๐๐๐
๒๕๖๔	๘,๖๒๗	๗๘๐,๑๗๕,๔๙๐	๑๑,๐๔๕	๑,๖๕๔,๑๒๖,๒๒๐	๒๓๕	๑๑,๗๗๓,๓๐๐	๒๐๗	๓๖,๘๘๘,๓๐๕	๒๗๐	๑๒,๑๕๐,๐๐๐
๒๕๖๕	๑๐,๐๑๓	๙๐๑,๑๗๐,๐๐๐	๑๑,๒๕๖	๑,๗๗๒,๐๓๗,๐๖๐	๓๕๙	๒๒,๒๓๗,๓๘๐	๘๒	๑๗,๔๗๑,๗๐๐	๑๔๐	๓,๗๘๕,๕๖๐
๒๕๖๖	๑๕,๓๐๘	๙๔๐,๗๖๔,๕๐๐	๑๑,๓๑๔	๑,๘๐๔,๕๕๙,๐๐๓	๒๓๔.๔๔	๑๕,๑๗๕,๔๗๐	๗๕.๔๘	๑๖,๙๕๘,๔๕๐	๑๑.๑๒	๕๖๐,๖๑๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดกระบี่

โดยที่สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้จังหวัดมากที่สุด คือ กุ้งทะเล มูลค่า ๑,๘๐๔,๕๕๙,๐๐๓ บาท รองลงมาได้แก่ การทำประมงทะเล มูลค่า ๙๔๐,๗๖๔,๕๐๐ บาท ภายหลังจากสถานการณ์โควิดคลี่คลาย การทำประมงในจังหวัดกระบี่เริ่มกลับมาดีขึ้น ตลาดรองรับผลผลิตประมงส่วนใหญ่ซึ่งเป็นภาคการท่องเที่ยวก็ฟื้นฟูกลับมาอย่างรวดเร็ว

๑.๓.๓ แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จังหวัดกระบี่ให้ความสำคัญกับด้านการเกษตรโดยการกำหนดความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กับแผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตด้านการเกษตร แปรรูป และตลาดสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมสะอาดและพลังงานทางเลือก โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ ดังนี้

๑. เพิ่มผลิตภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน น้ำมันปาล์ม และยางพารา
๒. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนฯ
๓. พัฒนาศักยภาพเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ และสถาบันเกษตรกรฯ
๔. ขยายฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลาย เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และความมั่นคงด้านอาหาร
๕. พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ ให้มีประสิทธิภาพทั้งระบบฯ
๖. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับภาคเกษตรและอุตสาหกรรม
๗. ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี หรืองานวิจัย หรือนวัตกรรมในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๘. ส่งเสริมและยกระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฯ
๙. ส่งเสริมการตลาด พัฒนาตลาดสินค้าเกษตร
๑๐. พัฒนาพลังงานทดแทนเพื่อใช้เป็นแหล่งพลังงานทางเลือกของจังหวัด

๑.๓.๔ งบประมาณตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๗

โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่

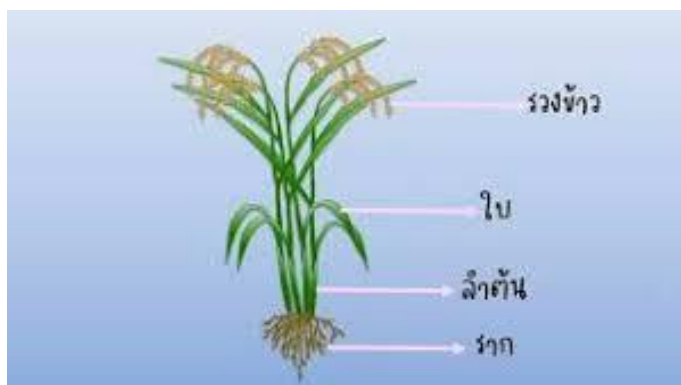
- หน่วยงานในสังกัด จำนวน ๑๙ หน่วยงาน
- โครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตรที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดกระบี่ จำนวน ๒๑๙ โครงการ
- งบประมาณรวม ๕๒๗,๐๒๑,๑๖๓ บาท

จำแนกตามแหล่งงบประมาณ ดังนี้

- งบพัฒนาจังหวัด จำนวน ๖ โครงการ งบประมาณ ๓,๙๒๕,๘๐๐ บาท (ร้อยละ ๐.๗๕)
- งบปกติ จำนวน ๒๐๔ โครงการ งบประมาณ ๕๑๙,๑๙๑,๐๒๐ บาท (ร้อยละ ๙๘.๕๑)
- งบอื่นๆ จำนวน ๙ โครงการ งบประมาณ ๓,๙๐๔,๓๔๓ บาท (ร้อยละ ๐.๗๔)

๒. ข้อมูลทั่วไปของข้าวไร่ในประเทศไทย

ข้าวเป็นพืชในตระกูลหญ้า (Graminaceae) จัดเป็นพืชอาหารหลักของประชากรมากกว่าครึ่งโลก ชนิดของข้าวที่ปลูกสามารถจำแนกตามถิ่นกำเนิดและความนิยมบริโภคได้ ๒ ชนิด (Species) คือ ข้าวแอฟริกา (*Oryza glaberrima* Steud.) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดและบริโภคกันในบางประเทศของทวีปแอฟริกา และ ข้าวเอเชีย (*Oryza sativa* L.) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดและปลูกเป็นพืชอาหารโดยทั่วไปในทวีปเอเชียตลอดจนแถบตะวันออกกลาง ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย ข้าวเอเชีย (*Oryza sativa* L.) ยังสามารถแบ่งออกเป็นชนิดย่อย (Sub-species) ได้อีก ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ซึ่งมีถิ่นกำเนิดแถบเอเชียตะวันออกหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรียกว่า กลุ่มข้าวอินดิกา (Indica) กลุ่มที่ ๒ ซึ่งมีถิ่นกำเนิดแถบเอเชียตะวันออก บริเวณประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีเรียกว่า กลุ่มข้าวจาปอนิกา (Japonica) ส่วนกลุ่มที่ ๓ ซึ่งมีถิ่นกำเนิดแถบหมู่เกาะชวา มีการปลูกและบริโภคเฉพาะท้องถิ่น เรียกว่า กลุ่มข้าวจาวานิกา (Javanica) ดังนั้น ข้าวที่ปลูกเพื่อการบริโภคกันค่อนข้างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป จึงมีเพียง ๒ กลุ่ม คือ ข้าวอินดิกา และข้าวจาปอนิกา โดยข้าวที่ขุดสีแล้วมีจำหน่ายทั่วโลกประมาณร้อยละ ๘๗ เป็นข้าวในกลุ่มอินดิกา ส่วนกลุ่มข้าวจาปอนิกามีการปลูกและจำหน่ายเพียงร้อยละ ๑๑ สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (IRRI) ได้แบ่งนิเวศการปลูกข้าว (Rice ecosystem) ในแถบเอเชีย ออกเป็น ๔ ระบบ คือ ๑. การปลูกข้าวโดยอาศัยน้ำชลประทาน (Irrigated rice ecosystem) ๒. การปลูกข้าวโดยอาศัยน้ำฝน (Rainfed rice ecosystem) ๓. นาข้าวลึกและข้าวขึ้นน้ำ (Deep water and floating rice ecosystem) ๔. ข้าวไร่ (Upland rice ecosystem)

สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ ให้ความหมายของข้าวไร่ว่าหมายถึง ข้าวที่ปลูกในสภาพไม่มีน้ำขัง (Dryland condition) หรือสภาพไร่ และปลูกผสมกับพืชอื่น (Mixed farming) ไม่มีการให้น้ำ (Without irrigation) และส่วนใหญ่ไม่มีการพรวนดิน (without puddling) มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่ทั่วโลก ประมาณร้อยละ ๑๓.๒ ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ส่วนใหญ่พบในทวีปเอเชียประมาณ ๖๖.๙ ล้านไร่ แอฟริกาประมาณ ๑๔.๔ ล้านไร่ และลาตินอเมริกาประมาณ ๓๘.๑ ล้านไร่ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่ ประมาณ ๒๘.๘ ล้านไร่ ซึ่งประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย ๖.๙ ล้านไร่ ไทย ๖.๐ ล้านไร่ พม่า ๔.๙ ล้านไร่ กัมพูชา เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ประมาณ ๒.๕ ล้านไร่ ลาว ๑.๙ ล้านไร่ และมาเลเซีย ๐.๖ ล้านไร่

การปลูกข้าวในประเทศไทย แบ่งออกตามเป้าหมายการใช้ประโยชน์ผลผลิตและความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของประชากรในพื้นที่ต่างกันได้เป็น ๓ รูปแบบ คือ ๑. ข้าวไร่ที่ปลูกบนพื้นที่สูงโดยกลุ่มชาติพันธุ์ มีเป้าหมายการปลูกให้ได้ผลผลิตในปริมาณที่เพียงพอต่อการบริโภคของประชากรตลอดทั้งปี ในประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกหลักอยู่ในภาคเหนือตอนบน คิดเป็นประมาณร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ปลูกข้าวไร่ทั้งประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เทือกเขาสูงและที่ราบเชิงเขา เป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญต่างๆ เช่น ปิง วัง ยม น่าน และกก

๒. ข้าวไร่ที่ปลูกในที่ราบ ปลูกโดยเกษตรกรที่ปลูกข้าวนาสวนอยู่แล้ว แต่มีพื้นที่นาถือครองน้อย ผลิตข้าวได้จำนวนหนึ่งใช้บริโภคได้ไม่ครบปี เช่น ได้ ๙ - ๑๐ เดือน ทำให้ต้องปลูกข้าวไร่เพื่อให้ได้ข้าวมาบริโภคเพิ่มเติมอีก ๒ - ๓ เดือน การปลูกข้าวไร่ลักษณะนี้มีในเขตที่ราบสภาพไร่ของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการปลูกข้าวไร่ที่ราบแซมในสวนยางพาราและปาล์มน้ำมันในภาคใต้มีเหตุผล เพื่อให้ได้ข้าวมาบริโภคจำนวนหนึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวมาบริโภคตลอดทั้งปี ๓. ข้าวไร่ที่ปลูกในพื้นที่เฉพาะมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าโดยปลูกพันธุ์ที่มีคุณสมบัติพิเศษทางโภชนาการ เช่น ข้าวเหนียวลิ้มผัว ซ่อลุง ๙๗ เหนียวดำช่อไม้ไผ่ ๔๙ เป็นต้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมาพื้นที่ปลูกข้าวไร่ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงมามาก ทั้งนี้เป็นผลจากการพัฒนาการปลูกข้าว การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเส้นทางคมนาคม การศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ พื้นที่ปลูกข้าวไร่บนพื้นที่สูงใน ๒๐ จังหวัด ซึ่งพบว่าบางจังหวัดมีประชากรกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่แต่ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่ แสดงว่าได้มีการปรับเปลี่ยนไปเป็นการปลูกข้าวนาสวนและซื้อข้าวจากที่ราบไปบริโภคทั้งหมดแล้ว อีกส่วนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ชายแดนด้านตะวันออก พื้นที่ปลูกข้าวไร่ในที่ราบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ลอนคลื่น สภาพไร่ที่ปลูกสลับเปลี่ยนการใช้พื้นที่กับอ้อยและมันสำปะหลังขึ้นอยู่กับชนิดพืชที่จะให้ผลตอบแทนได้มากกว่า ในช่วงปีเพาะปลูกนั้นๆ การปลูกข้าวไร่ในที่ราบในภาคใต้มีรายงานพื้นที่ปลูกข้าวไร่ที่จังหวัดกระบี่ ชุมพร พังงา สงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง ระนอง และสตูล เป็นการปลูกข้าวไร่แซมในสวนยางพาราหรือสวนปาล์มน้ำมันในแปลงที่เริ่มปลูกพืชหลักปีที่ ๑ - ๓ แล้วจึงย้ายไปปลูกในสวนปลูกใหม่ต่อไปอีก ส่วนการปลูกข้าวไร่ในพื้นที่เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้านั้น มีพื้นที่ปลูกทั้งบนพื้นที่สูง เช่น ข้าวเหนียวลิ้มผัวที่จังหวัดเพชรบูรณ์ และปลูกในที่ราบ เช่น ซ่อลุง ๙๗ เหนียวดำช่อไม้ไผ่ ๔๙ ที่ภาคใต้ พญาสิมแกงที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดอกข่าที่จังหวัดกระบี่ ข้าวไร่ในกลุ่มนี้มีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เป็นสินค้าตามสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) ต่อไปอีกด้วย

การผลิตข้าวไร่โดยเฉพาะบนพื้นที่สูง ใช้ประโยชน์จากฐานพันธุกรรม (G) สูงมาก กล่าวคือ มีความหลากหลายของพันธุ์ข้าวไร่ที่ใช้เพาะปลูก ทั้งอายุเบา ปานกลาง และหนัก เพื่อให้อยู่รอดและได้ผลผลิตในระดับหนึ่งภายใต้ความแปรปรวนของฝนที่ตกมายน้อยความต่อเนื่องและยาวนานที่แตกต่างกันในแต่ละปี พันธุ์ข้าวไร่มีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในพื้นที่ โดยกลุ่มชาติพันธุ์ได้คัดเลือกพันธุ์ข้าวที่อยูรอดภายหลังการระบาดของโรคข้าวในสภาพธรรมชาติ พันธุ์ข้าวไร่ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานมาจากตอนใต้ของประเทศจีน ผ่านประเทศเมียนมาร์และลาว เข้าสู่เขตชายแดนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตกของประเทศไทย มีพัฒนาการผ่านการคัดเลือกและการปรับตัวของพันธุกรรมข้าวจากข้าวจาปอนิกาในเขตอบอุ่น (Temperate japonica) มาเป็นข้าวจาปอนิกาในเขตร้อน (Tropical japonica) ในส่วนของภาครัฐมีการรวบรวมพันธุ์ข้าวไร่พื้นเมืองมาคัดเลือกและประเมินลักษณะอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานหลักร่วมดำเนินงาน

ประกอบด้วยกรมประมงกระทรวงมหาดไทย กรมการข้าว (กรมวิชาการเกษตร) และกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีโครงการรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองทั่วประเทศไปเก็บไว้ที่ศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ลักษณะ ทางพันธุกรรมที่พัฒนาและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมข้างต้น เป็นลักษณะที่ตรงกันข้ามกับศักยภาพในการให้ผลผลิตสูง (High yield potential) ส่วนข้าวไร่ที่ปลูกในที่ราบมีพัฒนาการจากข้าวนาสวนในกลุ่มอินทิกาและมีความสามารถในการให้ผลผลิตที่สูงกว่า เช่นเดียวกับการประเมินผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวไร่ ของสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (CGIAR Science Council, ๒๐๑๖) ที่สรุปว่า การปรับปรุงพันธุ์ข้าวไร่ที่ผ่านมาส่วนใหญ่ได้พันธุ์พื้นเมืองที่เป็นข้าวจาปอนิกาในเขตร้อน มีข้อจำกัดในการให้ผลผลิตสูง และได้กำหนดทิศทางการพัฒนาพันธุ์ข้าวชนิดอินทิกาที่ปลูกได้ดีในสภาพไร่หรือไม่มีน้ำขัง (Non-flooded /Aerobic rice) และมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงมาเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวไร่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เมล็ดข้าวกล้องสีแดงหรือสีดำสำหรับใช้ประกอบอาหารในพิธีกรรมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ในปัจจุบันกลับได้รับความสนใจนำมาใช้ประโยชน์ทางโภชนาการจากสารที่มีอยู่ในข้าวกล้องและข้าวลี

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า การปลูกข้าวไร่เป็นวิธีการปลูกข้าวยุคแรกๆ เลือกใช้พื้นที่ปลูกได้อย่างกว้างขวางทั้งพื้นที่ลาดเอียงและพื้นที่ราบ พันธุ์ข้าวที่ใช้เพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่ผ่านการคัดเลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม นับได้ว่าเป็นการปรับตัวของพันธุ์ข้าวและกลุ่มชาติพันธุ์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง ในระหว่างการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้ มีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไร่อย่างต่อเนื่องไปด้วย จึงยังไม่พบปัญหาการเสื่อมและการพังทลายของดินที่ใช้เพาะปลูก แต่ถึงปัจจุบันการโยกย้ายถิ่นฐานได้ยุติลงแล้ว ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรบนที่สูง การปลูกข้าวไร่ปรับเปลี่ยนมาเป็นการทำไร่นวนเวียนซึ่งทำให้ต้องใช้พื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น โดยความมั่นคงของการผลิตข้าวไร่และความยั่งยืนของทรัพยากรขึ้นอยู่กับระยะเวลาของรอบการหมุนเวียน โดยได้จัดแบ่งการจัดการไร่นวนเวียนเป็น ๓ รูปแบบ คือ ๑. ไร่นวนเวียนที่ปรับตัวได้อย่างยั่งยืน มีรอบหมุนเวียนยาวนานเพียงพอและทำได้อย่างต่อเนื่อง โดยระบบนิเวศน์ยังมีความยั่งยืน ๒. ไร่นวนเวียนที่ปรับตัวอย่างมีทางเลือก ระบบถูกกดดันให้ลดรอบการหมุนเวียนลง แต่ชุมชนยังคงรักษาระบบการหมุนเวียนไว้ได้ ๓. ไร่นวนเวียนที่ปรับตัวอย่างพึ่งพา ระบบที่ถูกแรงกดดันจากนโยบายรัฐในการจำกัดที่ทำกินลงมา จนไม่สามารถรักษาระบบไร่นวนเวียนไว้ได้ พื้นที่ไร่นวนที่เหลืออยู่จึงถูก

เปลี่ยนไปปลูกพืชเพื่อการค้า พึ่งพาปัจจัยการผลิตและตลาดภายนอก ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาผลกระทบของสารเคมีทางการเกษตรต่อทรัพยากรดิน น้ำและป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำของประเทศ สำหรับปัจจัยด้านน้ำ ในการปลูกข้าวไร่ ใช้ความชื้นหรือแหล่งน้ำจากน้ำฝนเท่านั้น ในอดีตการตกและกระจายของฝนมีปริมาณและความสม่ำเสมอเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าว การอยู่รอดและให้ผลผลิตได้ดีในระดับหนึ่ง ซึ่งปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีในภาคเหนือ ประมาณ ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร หรือ มากกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตรต่อเดือน และกระจายสม่ำเสมอตลอดฤดูปลูกก็เพียงพอต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตข้าวไร่ได้ดี แต่ในปัจจุบันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate change) รูปแบบการตกของฝนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการปลูกข้าวไร่ ทั้งฝนทิ้งช่วง ก่อให้เกิดความแห้งแล้ง ซึ่งหากฝนทิ้งช่วงติดต่อกันเกิน ๒๐ วันแล้ว จะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวไร่ อีกทางหนึ่งสภาวะฝนตกหนักก็ทำให้ดินไร่พังทลายลงไปได้ สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมการผลิตข้าวไร่ได้ใช้ประโยชน์ความอุดมสมบูรณ์ของดิน จากการเปลี่ยนย้ายพื้นที่ปลูกในอดีตและการทำไร่หมุนเวียนในปัจจุบัน โดยพักทิ้งพื้นที่เป็นเวลาหลายปีให้ พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินขึ้นมาตามธรรมชาติ แต่ก็ถูกกดดันจากนโยบายการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต้นน้ำ ให้ลดพื้นที่หมุนเวียนลงมาจนต้องปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นเพื่อการค้าแทน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโดยเฉพาะการตกของฝนในปัจจุบันยังก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการปลูกข้าวไร่เพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกข้าวในนิเวศอื่นแล้ว การปลูกข้าวไร่ยังใช้ประโยชน์จากการจัดการ (Management) ได้น้อยมาก ทั้งด้านการเตรียมดิน การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว การใช้จักรกลเกษตรหรือการเก็บรักษา ยังคงมีการใช้วิธีการดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เน้นการใช้แรงงานและพึ่งพาปัจจัยการผลิตในพื้นที่เป็นหลัก แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการกำจัดวัชพืชโดยการใช้มือถอนและใช้จอบ หรือเสียมขนาดเล็กกำจัดวัชพืชในไร่ข้าว ๒ - ๓ ครั้งต่อฤดูปลูก และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวที่สำคัญ คือ การไถนรก การปลูกแต่งส้มแต่งไร่ หรือมันสำปะหลัง โดยรอบแปลงข้าวไร่เพื่อให้นกและหนูกินก่อนที่จะเข้ามา กัดทำลายข้าว การป้องกันแมลงศัตรูข้าวโดยใช้หน่อไม้ตอง เอื้องหมายนา ข้าวเหนียวดำ หรือเปลือกพืชที่มี กลิ่นฉุน ทั้งนี้พันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ใช้เพาะปลูกที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวในระดับหนึ่งอยู่แล้ว มีส่วนช่วยลดความสูญเสียด้านนี้ลงได้ ในปัจจุบันบนที่สูงมีการใช้สารกำจัดวัชพืชในการเตรียมพื้นที่ สำหรับปลูกพืชไร่และข้าวไร่มากขึ้น ส่วนการปลูกข้าวไร่ที่ราบที่มีการนำเทคโนโลยีของพืชไร่และการปลูกข้าวนาสวนมาปรับใช้ในการปลูกข้าวไร่ ซึ่งทำให้ผลผลิตข้าวไร่ในพื้นที่นี้เพิ่มขึ้นมาได้ในระดับหนึ่ง ในไร่ข้าวของเกษตรกรบนพื้นที่สูงไม่ได้มีการปลูกข้าวไร่เพียงอย่างเดียว แต่มีการปลูกพืชร่วมระบบหรือพืชแซม (Intercropping) ที่มีความหลากหลายทั้งที่เป็นพืชอาหารและเพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้แก่ พืชผัก เช่น ผักกาด แต่ง ฟักทอง บวบ มะเขือ ถั่ว ถั่วพุ่มแมงลัก พริก กระจี้บ ผักอีลีน เป็นต้น พืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง เผือก มันมือเสือ มันเทศ มันสำปะหลัง ฝ้าย เป็นต้น ไม้ดอกเพื่อใช้ในพิธีกรรม เช่น สร้อย ไก่ดาวเรือง เป็นต้น ดังนั้นในระบบการปลูกข้าวไร่นอกจากการปลูกข้าวไร่เพื่อเป็นอาหารโดยตรงแล้ว เกษตรกรยังปลูกพืชอาหารอื่นๆ เพื่อเสริมให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารมากขึ้น ในกรณีที่ข้าวไม่เพียงพอสำหรับบริโภคยังมีพืชอื่นที่ใช้เป็นอาหารได้ เช่น มัน เผือก เป็นต้น การปลูกพืชแซมยังมีส่วนช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและช่วยลดการทำลายของศัตรูข้าวไร่ได้อีกทางหนึ่งด้วย

พื้นที่ปลูกข้าวไร่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันตามไหล่เขา มีศักยภาพในการให้ผลผลิตข้าวต่ำ ประกอบกับการจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างยาก มีการสูญเสียหน้าดินโดยกระบวนการชะล้างพังทลายของดินสูง ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ จึงได้มีการนำเทคนิคระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำเข้าไปดำเนินการ โดยการปรับพื้นที่สภาพไร่ให้เป็นนาขั้นบันได และพบว่าการปลูกข้าวไร่ในพื้นที่สภาพนาขั้นบันไดที่ไม่มีน้ำขัง ข้าวให้ผลผลิตเฉลี่ยมากกว่าการปลูกในพื้นที่สภาพไร่ร้อยละ ๕๐ เมื่อนาขั้นบันไดสามารถขังน้ำได้และปลูกโดยวิธีปักดำ เพิ่มการจัดการและใส่ปัจจัยการผลิต ร่วมกับใช้พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง ข้าวสามารถให้ผลผลิตได้มากกว่าการปลูกในสภาพไร่แบบเดิมโดยเฉลี่ยมากกว่าหนึ่งเท่าตัว เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของการผลิตข้าวไร่แล้ว เห็นได้ว่าปริมาณและเสถียรภาพของผลผลิตข้าวไร่ได้รับอิทธิพลจากด้านพันธุกรรมมากที่สุด โดยยังคงได้รับผลผลิตข้าวในระดับหนึ่งในสภาพแวดล้อมที่มีความแปรปรวนทั้งดินฟ้าอากาศและในสภาพที่มีการระบาดของศัตรูข้าว รวมทั้งการจัดการเพาะปลูกที่เน้นเพียงการกำจัดวัชพืชและป้องกันสัตว์ศัตรูข้าว แต่พันธุกรรมข้าวไร่ดังกล่าวก็ยังมีข้อจำกัดด้านขาดลักษณะ หรือศักยภาพในการให้ผลผลิตสูง ผลงานวิจัยและพัฒนาด้านปรับปรุงพันธุ์ข้าวไร่ที่ผ่านมายังคงอยู่ในกลุ่มฐานพันธุกรรมข้าวพื้นเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ แต่หากมีการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมการปลูกข้าวบนที่สูงจากแบบข้าวไร่มาเป็นนาขั้นบันไดแล้วจะสามารถใช้พันธุ์ข้าวที่มีศักยภาพให้ผลผลิตสูงมาเพิ่มและสร้างความมั่นคงให้ผลผลิตข้าวในพื้นที่นี้ได้ ด้านความมั่นคงที่ได้จากสภาพแวดล้อมของแหล่งเพาะปลูก ซึ่งในปัจจุบันมีข้อจำกัดที่ไม่มีการย้ายถิ่นฐานและนโยบายรัฐในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าไม้เขตต้นน้ำ ทำให้ต้องใช้พื้นที่เดิมหรือพื้นที่หมุนเวียนที่น้อยลงในการปลูกข้าวไร่ และจำเป็นต้องมีการพิจารณาการปรับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทั้งด้านคุณภาพดิน และแหล่งน้ำให้เป็นไร่ขั้นบันไดและนาขั้นบันไดที่ให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวไร่มากกว่า ๑ เท่า สามารถใช้พื้นที่ปลูกได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งการใช้พันธุ์ข้าวที่มีศักยภาพให้ผลผลิตสูงร่วมกับเทคโนโลยีการจัดการเพาะปลูกมาเพิ่มศักยภาพผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดการเพาะปลูก เห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมามีการใช้ศักยภาพในด้านนี้น้อยเพราะมีข้อจำกัดในการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอก จึงต้องพึ่งพาตนเองเป็นหลัก แต่จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศทั้งด้านเส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า การสื่อสารและการศึกษาในปัจจุบัน ประกอบกับการจัดการสภาพแวดล้อมพื้นที่ปลูกจากสภาพไร่เดิมมาเป็นนาขั้นบันได ทำให้สามารถใช้ศักยภาพด้านการจัดการในการเพิ่มผลผลิตและรักษาเสถียรภาพผลผลิตข้าวบนพื้นที่สูงให้เกิดความมั่นคงได้มากยิ่งขึ้น

๓. ข้าวไร่ในจังหวัดกระบี่

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพของเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ชาวนาในภาคใต้ได้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่นาไปปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน หรือปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปทำอย่างอื่น ส่งผลให้พื้นที่ปลูกข้าวในภาคใต้ลดลง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พื้นที่นาในภาคใต้เหลือเพียง ๖๐๕,๔๘๒ ไร่ แต่การทำนาในภาคใต้ยังคงมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน แม้จะมีการลดลงของพื้นที่ทำนาและแหล่งปลูกข้าว แต่เกษตรกรในภาคใต้อีกจำนวนมากยังคงให้ความสำคัญกับอาชีพทำนา และเป็นส่วนสำคัญในการผลิตข้าวหล่อเลี้ยงผู้คนและธุรกิจในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ยางพาราและปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ แต่การปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันต้องใช้เวลา ๕ - ๗ ปี จึงสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิต และสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน ปัจจุบันการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันกำลังประสบปัญหาหาค่าผันผวนอย่างมากเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันนาน ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันลดการปลูกพืชแบบเชิงเดี่ยว มาเป็นการปลูกพืชแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา

ข้าวไร่ เป็นพืชทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาปลูกเป็นพืชแซม และเป็นพืชที่มีความสำคัญสำหรับการยังชีพของเกษตรกรที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก นอกจากใช้บริโภคในครัวเรือนแล้ว ยังมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจ สังคม กรณีที่ผลิตได้เกินความต้องการใช้บริโภคยังนำไปแลกเปลี่ยนกับผลผลิตอื่น นำมาแปรรูปทำผลิตภัณฑ์เป็นอาชีพเสริม ที่สำคัญเป็นอยู่ข้าวของชุมชนตามวิถีการดำรงชีพ

๔. สถานการณ์การปลูกข้าวไร้หอมหัวบอนในจังหวัดกระบี่

จังหวัดกระบี่ตั้งขึ้นประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๑๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองปกาสัย และทรงพระราชทานนามว่า “เมืองกระบี่” ปี พ.ศ. ๒๔๔๓ ได้ย้ายที่ตั้งเมืองไปอยู่ตำบลปากน้ำ อยู่ใกล้ปากอ่าว เป็นร่องน้ำลึก เดิม ประชาชนชาวกระบี่มีอาชีพทำการเกษตรทั่วไป ทำประมง และค้าขาย สมัยก่อนการคมนาคมยัง ยากลำบากจึงต้องปลูกข้าวไว้บริโภคเพื่อยังชีพ ประกอบกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดกระบี่ที่ราบในการทำนา น้อย ข้าวไร้จึงเป็นที่นิยมปลูกเนื่องจากอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติเพียงอย่างเดียว สามารถปลูกบนที่ดอน ตั้งแต่พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลเล็กน้อยจนถึงที่ลาดชันบนสันเขาและภูเขา การปลูกข้าวไร้จึงมีความสำคัญ ในระบบเศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ธรรมเนียมที่ผลิตได้เกินความต้องการใช้บริโภคจะนำไป แลกเปลี่ยนกับผลผลิตอื่น หรือจำหน่ายเป็นรายได้แก่ครอบครัว ที่สำคัญเป็นอู่ข้าวของชุมชน ตามวิถีการ ดำรงชีวิตที่ต้องบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ปัจจุบันการปลูกข้าวในจังหวัดกระบี่ลดลง ทำให้ข้าวหลายพันธุ์ สูญหายไป แต่ข้าวหอมหัวบอนยังเป็นที่นิยมปลูกจนถึงทุกวันนี้ เนื่องจากเป็นข้าวไร้พันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิมของ จังหวัดกระบี่ มีการปลูกมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย ประมาณ ๑๕๐ ปี หรือ ๓ ชั่วอายุคน สมัยก่อนการปลูก ข้าวไร้หอมหัวบอนจะตากถางป่าทำเป็นไร่เลื่อนลอย เมื่อถึงฤดูเกี่ยวข้าวชาวบ้านจะหุงข้าวใหม่ เวลาหุงข้าว แต่ละครั้งจะหอมฟุ้งไปสามบ้านแปดบ้าน กลิ่นหอมของข้าวหัวบอนนั้นมีลักษณะเฉพาะ คือกลิ่นเหมือน เผือก หรือ “บอน” ในภาษาใต้ จึงเป็นที่มาของชื่อ หอมหัวบอน , หัวบอน , หอมบอน ข้าวหุงสุกมีรสสัมผัส ดีนุ่ม หุงขึ้นหม้อ มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง มีสารอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น แกรมมาออไรซานอล (Gamma Oryzanol) และสารต้านอนุมูลอิสระรวม (Total Antioxidant) ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับข้าวหลายๆ สายพันธุ์ ข้าวหอมหัวบอนเป็นข้าวตลาดเฉพาะ ราคาจำหน่ายข้าวสาร กิโลกรัมละ ๕๐ - ๑๐๐ บาท เป็นที่ต้องการของตลาด และมีแนวโน้มในการบริโภคเพิ่มขึ้น จากลักษณะเด่นดังกล่าวทำให้ข้าว หอมหัวบอนยังคงอยู่กับจังหวัดกระบี่มาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันการปลูกข้าวหอมหัวบอนในจังหวัดกระบี่นิยมปลูกในพื้นที่โค่นยางพาราหรือปาล์ม น้ำมันใหม่ หรือปลูกเป็นพืชแซมในระหว่างแถวยางพาราและปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นแปลงที่เริ่มปลูกใหม่ในช่วง ๑ - ๓ ปีแรก นับเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารจัดการที่ดินอย่างคุ้มค่า ลดการบุกรุกพื้นที่ ป่าและการปลูกพืชเชิงเดี่ยว การส่งเสริมการปลูกข้าวหอมหัวบอนเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองของ จังหวัดกระบี่ และยังส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สร้างความมั่นคงทางอาหารใน จังหวัดกระบี่และภูมิภาคต่อไป

ข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั้งในจังหวัดกระบี่ และทั่วภูมิภาค ของประเทศ โดยมีคำสั่งซื้อมาจากทั่วประเทศ ผู้บริโภคชื่นชอบกลิ่นข้าวเมื่อหุงสุกใหม่ ที่มีกลิ่นหอมเผือก ชัดเจน และข้าวนี้ไม่แข็ง อีกทั้งร้านอาหารต่างๆ ภายในจังหวัดกระบี่ นำมาเสิร์ฟให้ผู้บริโภคและ

นักท่องเที่ยว ซึ่งสร้างการรู้จักไปทั่วประเทศ อีกทั้งทางจังหวัดยังมีการส่งเสริมการจัดการประกวดข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดกระบี่ตั้งอยู่ทางใต้ สภาพดินโดยทั่วไปของจังหวัดกระบี่ส่วนใหญ่เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงต่ำเล็กน้อย เนื่องจากพันธุกรรมที่ตอบสนองเฉพาะดินจึงทำให้ข้าวไร้หอมหัวบอนมีความหอมและทนทานต่อโรค

ลักษณะภูมิอากาศ มีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกตลอดปี ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่ กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนธันวาคม ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ กลางเดือนมกราคม - กลางเดือนเมษายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๒,๒๖๖.๕๑ มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๖.๙ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๘ เปอร์เซ็นต์ จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ทำให้เหมาะแก่การปลูกและเจริญเติบโตของข้าวหอมหัวบอนกระบี่ และส่งผลให้ข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ มีคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เมื่อหุงสุกข้าวมีกลิ่นหอมหัวเผือกชัดเจน และข้าวนิ่ม ไม่แข็ง มีคุณค่าทางโภชนาการ และสารอาหารที่สูง

ขอบเขตพื้นที่ปลูกข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๘ อำเภอของจังหวัดกระบี่ ได้แก่ อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอปลายพระยา อำเภอเขาพนม อำเภออ่าวลึก อำเภอเหนือคลอง อำเภอลำทับ อำเภอเกาะลันตา

๔.๑ คุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะ

ข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ หมายถึง ข้าวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์หอมหัวบอน ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมของจังหวัดกระบี่ โดยในแต่ละพื้นที่จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น หัวบอนหอมบอน หอมแดง และหอมเผือก มีลักษณะเด่นคือ ขณะหุงข้าวและเมื่อหุงสุกใหม่ๆ ข้าวจะมีกลิ่นหอมเหมือนเผือก ซึ่งข้าวหอมหัวบอนนิยมปลูกในพื้นที่ทุกอำเภอในจังหวัดกระบี่

๔.๒ คำนิยาม ข้าวไร้หอมหัวบอนกระบี่ หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวซ้อมมือที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์หอมหัวบอนซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมของจังหวัดกระบี่ มีลักษณะเด่นคือ มีสีน้ำตาลแดง มีสีขาวย่นปนน้ำตาลแดง รูปร่างเรียวยาว

๔.๓ ลักษณะประจำพันธุ์ พันธุ์หอมหัวบอน เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง ผลผลิตเฉลี่ย ๔๗๐ กิโลกรัม/ไร่ ความสูงประมาณ ๑๔๕ เซนติเมตร ปลูกเดือนมิถุนายน - สิงหาคม เก็บเกี่ยวเดือนตุลาคม - มกราคม (อายุประมาณ ๑๓๐ - ๑๔๐ วัน) ลำต้นค่อนข้างแข็ง ใบสีเขียวเข้ม คอรวงยาว รวงยาว ๓๐ เซนติเมตร ลักษณะรวงแน่นปานกลาง ข้าวเปลือกสีฟางกั้นจุด ข้าวกล้องสีน้ำตาลแดง รูปร่างเมล็ดค่อนข้างเรียวยาว ความยาวข้าวกล้องเฉลี่ย ๗.๕๐ มิลลิเมตร ปริมาณอมิโลสปานกลาง (๒๑.๐ - ๒๒.๐ เปอร์เซ็นต์) ความหอมของข้าวสุก อยู่ในระดับหอม

๔.๔ ลักษณะทางกายภาพ

- ข้าวเปลือก เปลือกเมล็ดมีสีฟาง พบลักษณะร่องน้ำตาลและกระสีน้ำตาลบ้าง
- ข้าวกล้อง มีสีน้ำตาลแดง รูปร่างเมล็ดเรียวยาว มีจมูกข้าว และเมื่อหุงสุกใหม่ๆ จะมีกลิ่นหอมเหมือนเผือก และมีความนุ่ม
- ข้าวซ้อมมือ มีสีขาวย่นปนน้ำตาลแดง รูปร่างเรียวยาว เมื่อหุงสุกใหม่ๆ ข้าวจะนุ่มปานกลาง และมีกลิ่นหอมเหมือนเผือก

ลักษณะเด่น

- เป็นข้าวที่มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง ข้าวหุงสุกมีกลิ่นหอมเหมือนเผือก มีคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี
- มีปริมาณสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายค่อนข้างสูง

ลักษณะอื่นๆ

ความชื้น ไม่เกินร้อยละ ๑๕ พันธุ์ข้าวอินปน ไม่เกินร้อยละ ๘ สิ่งเจือปน ไม่เกินร้อยละ ๒

๔.๕ กระบวนการผลิต

การเตรียมเมล็ดพันธุ์ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมหัวบอนคุณภาพดี ไม่มีสิ่งเจือปน ไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวอื่นเจือปน ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือและตรวจสอบได้ในจังหวัดกระบี่ หรือจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์มาตรฐานของกรมการข้าว

การปลูก ต้องปลูกในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดกระบี่ สามารถปลูกได้ทั้งการหยอดข้าวแห้ง การหว่านคราดกลบหรือไถกลบ และการปลูกในสภาพไร่หรือระหว่างแถวปาล์มน้ำมันและยางพารา มีช่วงฤดูการเพาะปลูกเดือนมิถุนายน - เดือนสิงหาคม หรือตามความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศ การเตรียมดินมีการไถตากดิน ด้วยวิธีการไถตะ ทำการไถแปร ไถคราด หรือปรับปรุงสภาพดินตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ยอย่างน้อย ๒ ครั้ง หลังจากปลูกในระยะกล้า และช่วงก่อนออกรวงหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ควรทำการกำจัดวัชพืช กำจัดโรคพืช และแมลงศัตรูพืชตามความเหมาะสม ด้วยวิธีที่ไม่ส่งผลเสียต่อข้าวและสิ่งแวดล้อม

๔.๖ การเก็บเกี่ยว

จะเก็บเกี่ยวข้าวในช่วงเดือนตุลาคม - เดือนมกราคม หรือตามความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศ โดยสามารถเก็บเกี่ยวได้หลายวิธี เช่น การใช้เครื่องจักร การใช้แรงงานคน โดยการเก็บด้วยแกะเก็บข้าวหรือเคียว เป็นต้น

๔.๗ การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ข้าวเปลือกที่นำมาแปรรูปต้องผ่านการนวดข้าว การลดความชื้นอย่างเหมาะสม และมีการแยกสิ่งเจือปนออกจากข้าว การตากข้าวจะต้องมีการทำความสะอาดลานตาก ไม่ตากกับพื้นโดยตรง มีวัสดุสะอาดและแห้งรองรับ มีวัสดุสำหรับปิดคลุมกองข้าว หรือใช้เครื่องจักรอื่นที่ได้มาตรฐาน การแยกสิ่งเจือปนออกจากข้าวจะต้องมีอุปกรณ์ทำความสะอาดแยกสิ่งเจือปนที่สะอาด เช่น กระจดฝัด เครื่องสีฝัด หรือเครื่องจักรอื่นที่ได้มาตรฐาน การเก็บรักษาข้าวเปลือก ควรเก็บในยุ้งฉาง หรือสถานที่จัดเก็บที่ดี และมีอากาศถ่ายเท มีไม้แผ่นรอง หรือวัสดุอื่นรองให้สูงจากพื้น ไม่วางบนพื้นโดยตรง

๔.๘ การแปรรูป

ข้าวเปลือกที่จะนำมาแปรรูปต้องผ่านการลดความชื้น ให้มีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๑๕ ทำการแปรรูปในพื้นที่จังหวัดกระบี่ โดยผู้แปรรูปหรือโรงสี จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้แปรรูปข้าวหอมหัวบอนเมืองกระบี่ โรงสีต้องตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ต้องทำความสะอาดเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับการสีข้าวก่อนทำการสีข้าวทุกครั้ง และต้องทำการตรวจสอบคุณภาพของข้าวเปลือกก่อนสีทุกครั้ง

กระบวนการจัดการการแปรรูปต้องมีการบริหารจัดการ ดังนี้ การรับซื้อข้าวเปลือกต้องมาจากเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตข้าวหอมหัวบอนเมืองกระบี่ มีการตรวจสอบคุณภาพของข้าวเปลือก มีสถานที่จัดเก็บข้าวเปลือกแยกออกจากข้าวชนิดอื่น หรือมีมาตรการป้องกันการปนกับข้าวชนิดอื่น การเก็บรักษาข้าวเปลือกควรเก็บในยุ้งฉาง หรือสถานที่จัดเก็บที่ดี และมีอากาศถ่ายเท มีไม้แผ่นรองหรือวัสดุอื่นรองให้สูงจากพื้น ไม่วางบนพื้นโดยตรง การสีข้าว หากมีการสีข้าวชนิดอื่นก่อน ต้องทำความสะอาดเครื่องสีข้าวตามกรรมวิธีที่ถูกต้อง และจะต้องทำการตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน

๔.๙ การบรรจุหีบห่อ

ข้าวเปลือกหากมีการบรรจุในภาชนะบรรจุ เช่น กระสอบ ภาชนะบรรจุต้องมีความสะอาด แข็งแรง เย็บหรือปิดผนึกแน่น สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งไม่พึงประสงค์ การปนของข้าวชนิดอื่นจากภายนอก และป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ข้าวกล้องและข้าวซ้อมมือ ต้องบรรจุในภาชนะบรรจุที่เก็บรักษาเมล็ดข้าวได้ดี วัสดุที่ใช้ต้องสะอาด มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งไม่พึงประสงค์ได้ ทนทานต่อการขนส่ง ป้องกันความเสียหายที่มีต่อเมล็ดข้าวได้ หากมีการใช้กระดาษ トラประทับข้อมูลต่างๆ ต้องใช้หมึกพิมพ์หรือกาที่ไม่เป็นพิษต่อผู้บริโภค

ตารางที่ ๑๘ : แสดงจำนวนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าในจังหวัดกระบี่

ที่	กลุ่ม	จำนวนสมาชิก	ราคาขายเฉลี่ยต่อหน่วย (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (กิโลกรัม)	พื้นที่การผลิต (ไร่)	มูลค่าการจำหน่ายรวมทั้งหมดต่อปี (บาท)
๑.	วิสาหกิจชุมชนข้าวไร่พัฒนา	๑๑๐	๘๐	๔๖๙,๙๓๘	๑,๐๐๒	๓๗,๕๙๕,๐๔๐
๒.	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเขาปละ	๒๓	๘๐	๑๑๑,๖๒๒	๒๓๘	๘,๙๒๙,๗๖๐
๓.	ครัวข้าวชุมชนบ้านคลองยาง	๓๑	๘๐	๙๓,๘๐๐	๒๐๐	๗,๕๐๔,๐๐๐
๔.	กลุ่มผู้ปลูกข้าวไร่ตำบลเพขลา	๕๐	๘๐	๒๒๑,๓๖๘	๔๗๒	๑๗,๗๐๙,๔๔๐
๕.	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านร่าหมาด	๒๓	๘๐	๙๕,๖๗๖	๒๐๔	๗,๖๕๕,๐๘๐
๖.	วิสาหกิจชุมชนข้าวไร่เพื่อสุขภาพตำบลพรุเตียว	๘	๘๐	๔,๖๙๐	๑๐	๓๗๕,๒๐๐

๔.๑๐ ปริมาณการผลิตและราคา

- ปริมาณการผลิตรวมต่อปี ๑,๐๑๖,๕๕๙ กิโลกรัม
- ปริมาณการผลิตต่อพื้นที่เฉลี่ย ๔๔๑.๐๒๓ กิโลกรัมต่อไร่

ราคาขายต่อหน่วย

ราคาต่ำสุด (บาท)	ราคาสูงสุด (บาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท)
๖๐	๑๐๐	๘๐

มูลค่าการจำหน่ายรวมทั้งหมดต่อปี ๘๑,๓๒๔,๗๒๐ (จำหน่ายภายในประเทศทั้งหมด)

ข้าวไรเป็นพืชที่เกษตรกรทางภาคใต้นิยมปลูกในพื้นที่โค่นยางพาราหรือปาล์มน้ำมันใหม่หรือปลูกผสมเป็นพืชแซมในระหว่างแถวยางพาราและปาล์มน้ำมัน ข้าวหอมหัวบอนเป็นข้าวไรพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิมของจังหวัดกระบี่ กลิ่นหอมเหมือนเผือก ช่างหุงสุกมีรสสัมผัสนุ่มหุงขึ้นหม้อ เยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง มีสารแกมมาออโรซานอล และปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระรวมค่อนข้างสูง แต่มีปัญหาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์ ส่งผลให้คุณภาพและปริมาณผลผลิตข้าวที่ได้ต่ำ เพื่อปรับปรุงพันธุ์ข้าวไรหอมหัวบอนให้เป็นพันธุ์บริสุทธิ์ และรักษาคุณภาพเมล็ดและคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี เหมาะสำหรับปลูกแซมยางพาราและปาล์มน้ำมันในภาคใต้ และเนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ กรมการข้าว ได้มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ใช้ชื่อว่าข้าวเจ้าพันธุ์ “หอมหัวบอน ๓๕” (กระบี่ ๗๒) เป็นข้าวไรไวต่อช่วงแสง ข้าวเปลือกเมล็ดสีฟาง กระจ้านตาล ก้นจืด ความยาวเฉลี่ย ๑๐.๐๖ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๒๓ มิลลิเมตร และหนา ๑.๘๔ มิลลิเมตร ข้าวกล้อง มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง ความยาวเมล็ดข้าวกล้องเฉลี่ย ๗.๗๕ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๐๗ มิลลิเมตร หนา ๑.๗๑ มิลลิเมตร รูปร่างเรียวก่อนข้างต้านทานโรคไหม้ในระยะกล้าเหมาะสำหรับปลูกแซมยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ อายุ ๑ - ๓ ปี ในภาคใต้ ข้อควรระวัง คือ อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๕. ศูนย์ข้าวชุมชน และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปลูกข้าวไร้หอมหัวบอนจังหวัดกระบี่

ศูนย์ข้าวชุมชนเป็นองค์กรตัวแทนของชาวนาทั้งประเทศในด้านการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่มีอยู่ทั่วประเทศไทย มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในชุมชน เป็นศูนย์เรียนรู้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าวของชุมชน แต่เนื่องจากในการพัฒนาศูนย์ข้าวชุมชนที่ผ่านมายังมีข้อจำกัดหลายประการ จึงส่งผลให้ศูนย์ข้าวชุมชนขาดความเข้มแข็ง ตลอดจนการเข้าถึงพี่น้องชาวนาในพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง เพื่อให้ศูนย์ข้าวชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพได้ในแต่ละตำบล รวมไปถึงการเข้าถึงพี่น้องชาวนาได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

กรมการข้าวจึงได้มีการยกระดับจากศูนย์ข้าวชุมชน สู่ศูนย์บริหารจัดการข้าวครบวงจร (CRMC : Comprehensive Rice Management Center) ที่จะเป็นตัวกลางในการบริหารจัดการข้าวได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้น – ปลายน้ำ ในพื้นที่ ๖,๕๕๙ ตำบล แบ่งเป็นพื้นที่การปลูกข้าวที่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ๙๐๙ ตำบล พื้นที่การปลูกข้าว ๕๐๑ - ๑,๔๙๙ ไร่ ๕๖๒ ตำบล และพื้นที่การปลูกข้าวมากกว่า ๑,๕๐๐ ไร่ขึ้นไป ๕,๐๘๘ ตำบล รวมพื้นที่ทั้งหมด ๖๒,๗๐๐,๐๐๐ ไร่ โดยทุกตำบลต้องได้รับการดูแล และการบริหารจัดการการปลูกข้าวให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ รวมไปถึงการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ดี เพื่อยกระดับปริมาณและคุณภาพผลผลิตข้าว ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละตำบล ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ข้าว นำไปสู่การเชื่อมโยงตลาดอย่างครบวงจร สำหรับศูนย์บริหารจัดการข้าวครบวงจรมันั้น ในแต่ละตำบลจะมีชาวนาอาสาอยู่ในพื้นที่ หมู่บ้านละไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยกรมการข้าวจะดำเนินการจดทะเบียน และขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครเกษตรกรประเภทชาวนาอาสา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรฯ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรกร ปี ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของการขับเคลื่อนอาสาสมัครเกษตรกรทั้ง ๑๖ ประเภท โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมการข้าว หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นนายทะเบียน ในการขึ้นทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกรประเภทชาวนาอาสา เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และที่สำคัญสามารถอำนวยความสะดวกแก่พี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ ๑๙ : แสดงศูนย์ข้าวชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการข้าว ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๗ : เขต ๘ (จังหวัดกระบี่)

ลำดับ	ชื่อศูนย์ข้าวชุมชน	ชื่อประธาน	นามสกุล	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๑	ศูนย์ข้าวชุมชนคลองประสงค์	นายประวัติ	คลองรั้ว	๑	คลองระสงค์	เมืองกระบี่
๒	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านราหมาด	นายฐากร	สัจจสุจริต	๒	เกาะกลาง	เกาะลันตา
๓	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านปากน้ำ	นายเสน่ห์	เจียมบุตร	๑	ปลายพระยา	ปลายพระยา
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคลองยาง	นายโกศล	จำปาตะ	๒	คลองยาง	เกาะลันตา
๕	ศูนย์ข้าวชุมชนวิสาหกิจชุมชนอาชีพข้าวไร้พัฒนาตำบลเขาหิน	นางระเบียบรัตน์	มณีมีย์	๕	เขาหิน	เขาพนม
๖	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านไหนหนั่ง	นายอาทิตย์	ปานขวัญ	๓	เขาคราม	เมืองกระบี่

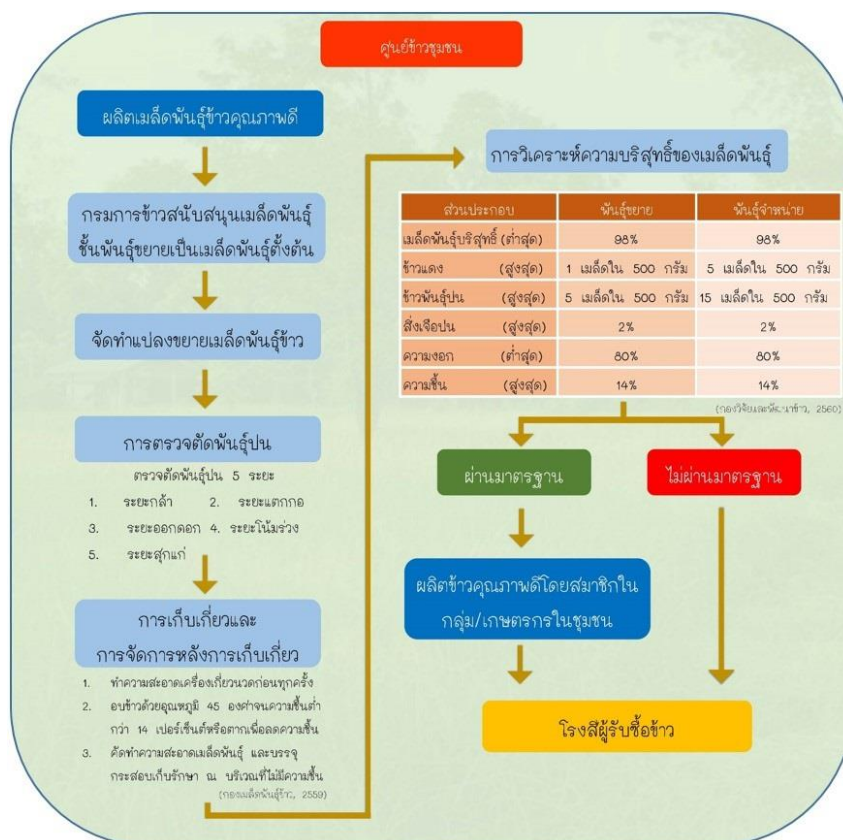
ที่มา : สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว <https://brpe.ricethailand.go.th/>

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยศูนย์ข้าวชุมชน

ศูนย์ข้าวชุมชนเป็นองค์กรชาวนาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีในชุมชน เป็นศูนย์เรียนรู้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าวของชุมชน (สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว, ๒๕๖๔)

ขั้นตอนและวิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยศูนย์ข้าวชุมชน

จังหวัดกระบี่ให้ความสำคัญกับการยกระดับสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของจังหวัดควบคู่กับการท่องเที่ยว รวมไปถึงการสร้างมูลค่าสินค้า การพัฒนาและยกระดับสินค้าทางการเกษตรผ่านการสร้างความมั่นใจให้แก่ชุมชน และผู้บริโภคผ่านการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและผลักดันของหน่วยงานราชการและผู้มีบทบาทของจังหวัดกระบี่ โดยในปี ๒๕๖๗ มีการประชุมชี้แจงจัดทำคำขอสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย เพื่อขึ้นทะเบียนในประเทศ สินค้า ข้าวไร่หอมหัวบอนเมืองกระบี่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมถึงแนวทางในการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ให้แก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจังหวัดกระบี่มีศูนย์ข้าวชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการข้าว ทั้งหมด ๖ ศูนย์ มีประธานศูนย์ที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศูนย์ข้าวชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นผู้นำในการปลูกข้าวหอมหัวบอนซึ่งเป็นข้าวไร่พันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิมของจังหวัด ที่มีศักยภาพและแนวทางการดำเนินงานที่โดดเด่นทั้งในด้านการผลิตและการจัดการแปลงตามศักยภาพของกลุ่มจนสามารถดูแลตัวเองและสมาชิกภายในกลุ่มได้ดี ดังนี้

๑. นางระเบียบรัตน์ มณีมัย (ประธานศูนย์ข้าวชุมชนวิสาหกิจชุมชนอาชีพข้าวไร่พัฒนาตำบลเขาดิน หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาดิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่)

ศูนย์ข้าวชุมชนวิสาหกิจชุมชนอาชีพข้าวไร่พัฒนาตำบลเขาดิน มีพื้นที่รวม ๑,๐๑๓ ไร่ จำนวนแปลงย่อย ๑๐๓ แปลง จำนวนสมาชิก ๑๐๓ ราย ผลผลิตข้าวเปลือกรวมมากกว่า ๔๐๐ ตัน/ปี รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ประกอบด้วย พันธุ์ข้าวเปลือก ข้าวสารบรรจุถุง การขายของกลุ่มจะเป็นรูปแบบแยกกันทำรวมกันขาย มีการขอ GAP เมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นรายบุคคล ราคาขายเมล็ดพันธุ์ ๕๐ บาท/กิโลกรัม ข้าวสารแพค เกรด A ๘๐ บาท/กิโลกรัม ข้าวสารแพค ไม่คัดเกรด ๕๐ บาท/กิโลกรัม

ในส่วนของคุณระเบียบรัตน์เอง มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่หอมหัวบอน จำนวน ๔๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๐.๐๗ ตันต่อปี ขายเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก ๑๐๐% โดยแบ่งไว้รับประทานเอง ๒ ไร่ โดยเริ่มปลูกข้าวไร่มา ๒๐ ปี เปลี่ยนมาปลูกข้าวหอมหัวบอน ๑๒ ปี เนื่องจากต้องการปลูกไว้รับประทานเอง เหลือจึงแบ่งขาย เพราะข้าวหอมหัวบอนมีเม็ดสีและกลิ่นหอมที่ไม่เหมือนใคร เนื่องจากมีการปรับปรุงดินแบบอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยธรรมชาติ มีการปลูกพืชเพื่อทำให้ปริมาณผลผลิตดี ๔๐๐ กิโลกรัม/ต่อ (สูงสุด ๙๕๐ กิโลกรัม/ไร่) การการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพทุกปี เพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เกษตรกรรายอื่นได้นำไปเป็นตัวอย่างได้ มีการขอ GAP และ GI (อยู่ระหว่างดำเนินการ) มีการคัดพันธุ์ไว้ปลูกซึ่งจะไม่มีเมล็ดปน ไม่มีพันธุ์อื่นผสม

การบริหารจัดการภายในกลุ่ม มีการแจกและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่สมาชิก ซึ่งเพียงพอสำหรับขายและบริการสำหรับสมาชิกในกลุ่ม มีการแบ่งข้าวตามวันเก็บเกี่ยว ก่อนขายต้องมีการทดสอบการงอกเกิน ๘๕% โดยการปลูกข้าวให้มีคุณภาพต้องอาศัยองค์ความรู้และการดูแลเอาใจใส่ แปลงที่มีการขอ GAP เพื่อขายเมล็ดพันธุ์ ต้องมีการแยกแปลงและใช้การเก็บข้าวด้วยมือ ไม่ใช้รถเกี่ยวข้าว

ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน ได้แก่ สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่ มาตรวจสภาพดิน สนับสนุนปอเทือง ศูนย์วิจัยข้าวกระบี่ สนับสนุนองค์ความรู้เพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม สนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมทั้งโครงการต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น การสนับสนุนค่าเก็บเกี่ยว โครงการปุ๋ยคนละครึ่ง นอกจากนี้ บริษัทคูโบต้า ก็ให้การสนับสนุนรถเกี่ยวข้าว จำนวน ๒ คัน สำหรับการใช้งานของกลุ่มเกษตรกร สิ่งที่ยอยากให้หน่วยงานราชการสนับสนุน คือ เครื่องอบความชื้น และอาคารเก็บเมล็ดพันธุ์ (โรงเรือนปกติ) เพื่อลดต้นทุนการผลิต และบริหารจัดการเมล็ดพันธุ์ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ร้อยตำรวจตรีหญิง อนงค์ หนูคง (เกษตรกรกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนวิสาหกิจชุมชนอาชีพข้าวไร่พัฒนาตำบลเขาดิน หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาดิน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกระบี่)

คุณอนงค์มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่หอมหัวบอน จำนวน ๗ ไร่ ผลผลิตรวม ๑.๙ ตันต่อปี ปลูกข้าวเพื่อเป็นอาชีพเสริมหลังเกษียณอายุราชการเพื่อเลี้ยงชีพ โดยขายตามตลาดนัดในจังหวัด ตลาดวัฒนธรรม มีการหุงข้าวสุกใหม่ มีกลิ่นหอมนำรับประทานเพื่อเชิญชวนให้ลองชิม เนื่องจากข้าวหอมหัวบอนมีลักษณะเด่นเรื่องคุณภาพการหุงต้มดี มีวิตามิน B1 แคลเซียม และสารต้านอนุมูลอิสระในปริมาณสูง เกษตรกรมีการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกในกลุ่มไปขายในนามกลุ่ม โดยไม่แยกเกรดผลผลิต มีการกำหนดรูปแบบชัดเจนในการขาย ทั้งขายเป็นเมล็ดพันธุ์และขายข้าวสาร สมาชิกภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ๒ เดือน/ครั้ง และให้คำแนะนำเกษตรกรทั้งต่างพื้นที่และต่างจังหวัด โดยคุณอนงค์เองมีการเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์ที่จะใช้ปลูก โดยเลือกจากประสบการณ์ของตนเองเพื่อเก็บไว้ปลูกในรอบการผลิตต่อไป ส่วนข้าวที่ปลูกได้ในแต่ละรอบจะจำหน่ายเป็นข้าวสาร ๑๐๐% โดยที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนค่าเก็บเกี่ยวและองค์ความรู้ในการดูแลและป้องกันโรคระบาดจากสำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย ได้รับองค์ความรู้ในการปลูกและบริหารจัดการพันธุ์ข้าวจากศูนย์วิจัยข้าวกระบี่ และองค์ความรู้ในการทำบัญชีจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กระบี่

๓. นายโกศล จำปาตะ (ประธานศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคลองยาง หมู่ที่ ๒ ตำบลคลองยาง อำเภอกะลันตา และประธานศูนย์ข้าวชุมชนจังหวัดกระบี่)

ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคลองยาง มีพื้นที่ปลูกข้าวไร่รวม ๔๐๐ ไร่ จำนวนแปลงย่อย ๑๐๐ แปลง จำนวนสมาชิก ๑๐๐ ราย ผลผลิตข้าวเปลือกประมาณ ๑๐๐ ตัน/ปี รูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจำหน่ายเป็นข้าวสารบรรจุถุง การขายของกลุ่มจะเป็นรูปแบบแยกกันทำ แยกกันขาย ช่วยเหลือกันในรูปแบบแบ่งปันองค์ความรู้ ราคาขายข้าวสารแพค ๔๐ -๖๐ บาท/กิโลกรัม

คุณโกศลเริ่มต้นปลูกข้าวไร่หอมหัวบอนในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อปลูกไว้รับประทานเอง ต้องการข้าวที่ปลอดภัยไม่ต้องดูแลมากเพราะใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ เป็นการขอใช้พื้นที่ของชาวสวนโดยจะปลูกแซมสวนปาล์มน้ำมันและยางพารา เป็นการตกลงกันของเกษตรกรเพื่อขอใช้พื้นที่ อาจจะมีการแบ่งค่าตอบแทน/ผลผลิตหรือไม่ตามที่ตกลงกัน ปัจจุบันคุณโกศลมีการปลูกข้าวหอมหัวบอน จำนวน ๒๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๕ ตัน/ปี การบริหารจัดการต้นทุนทำได้ไม่ยากเนื่องจากข้าวไร่ใช้ปุ๋ยน้อย ทนต่อโรคพืช ผลผลิตที่ได้ไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดในการขยายพื้นที่ เพราะเป็นการขอใช้พื้นที่ของผู้อื่น จึงไม่สามารถขยายพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวได้ อีกทั้งเกษตรกรรายอื่นก็ต้องการขยายพื้นที่ปลูกเพราะขายได้ราคาดี จึงทำให้ข้าวไร่หอมหัวบอนผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เกษตรกรมีการเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ปลูกเองในรอบการผลิตต่อไป ซึ่งนอกจากข้าวหอมหัวบอนแล้วยังมีการปลูกข้าวไร่ชนิดอื่นเสริมไว้บริโภคด้วย เช่น ข้าวสังข์หยด ข้าวมะลิดำ หนองคาย และข้าวทับทิมชุมแพ

หน่วยงานในพื้นที่ที่เข้าไปสนับสนุนเกษตรกร ประกอบด้วย ศูนย์วิจัยข้าวกระบี่ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวและองค์ความรู้ในการปลูกข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอกะลันตาสนับสนุนองค์ความรู้ โดยเกษตรกรในพื้นที่ต้องการให้หน่วยงานราชการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมหัวบอนเพื่อใช้ในการปลูกเนื่องจากหาเมล็ดพันธุ์ยาก ไม่เพียงพอต่อการผลิต และสนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการตลาดเพราะข้าวหอมหัวบอนผลิตได้ไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย เนื่องจากเป็นข้าวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ มีกลิ่นหอมเหมือนเผือกเมื่อหุงสุกใหม่จะนุ่ม แต่ถ้าเย็นลงจะแข็ง สามารถทนแล้งและทนโรคได้ดี ตอบสนองความต้องการของคนรักสุขภาพและปรับตัวให้ผลผลิตได้ดี

๖. ภาคผนวก

เปิดตัวข้าว ๑๐ สายพันธุ์ใหม่ กรมการข้าวเตรียมรับรองในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ พระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา

กรมการข้าวน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรมการข้าวเตรียมการจะรับรองพันธุ์ข้าวในปี ๒๕๖๗ ช่วงเมษายน จำนวน ๑๐ พันธุ์ ประกอบไปด้วย ข้าวขาวพื้นแข็ง ข้าวขาวพื้นนุ่ม ข้าวหอมไทย ข้าวเหนียว ข้าวญี่ปุ่น และข้าวสาลี มีความสำคัญต่อชาวนา รวมถึงประชาชนที่อยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะมีข้าวพันธุ์ใหม่ คุณภาพดี ตรงความต้องการของผู้บริโภค และผู้ประกอบการ ในแต่ละชนิดและประเภทข้าว ซึ่งเป็นทางเลือกให้เกษตรกรในการเลือกใช้พันธุ์ข้าวสำหรับปลูกแต่ละนิเวศน์ของการปลูกข้าวในประเทศไทย

สายพันธุ์ข้าวยื่นขอรับรองพันธุ์ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑๐ สายพันธุ์ ดังนี้

ข้าวหอมไทย ๒ สายพันธุ์

๑. ข้าวสายพันธุ์ PSL๙๗๐๖๐-๑๗-CNT-๑-๒-๑

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๑๐๓ (หอมชยันต ๗๒) ข้าวเจ้าหอม ไรต่อช่วงแสง อายุเบา ออกดอกประมาณวันที่ ๑๕ ตุลาคม ความสูง ๑๓๙ เซนติเมตร ศักยภาพให้ผลผลิต ๘๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ อมีโลสต่ำ ๑๗.๔ %

คุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี เมื่อหุงสุกแล้วได้ข้าวสวยนุ่มเหนียว และมีกลิ่นหอม (๒AP = ๐.๙๘ - ๑.๒๕ ppm) เมล็ดเรียวยาว มากกว่าพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ คุณภาพการสีดีมาก สามารถผลิตเป็นข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ชั้น ๑ ได้

๒. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ CCS๑๒๐๐๙-KLG-๑๘-๑-๑-๓-๑

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๑๐๙ (หอมคลองหลวง ๗๒) ข้าวเจ้าหอมพื้่นนุ่ม ไม่ไวต่อช่วงแสง ผลผลิตสูง อายุเก็บเกี่ยว ๑๑๕ วัน ประมาณ ๑๑๓ เซนติเมตร ศักยภาพการให้ผลผลิต ๙๕๗ กิโลกรัมต่อไร่ ข้าวสุกมีกลิ่นหอม เนื้อสัมผัสค่อนข้างเหนียวและนุ่ม มีปริมาณอมิโลส ๑๕.๐๖ เปอร์เซ็นต์ อายุเก็บเกี่ยวสั้นกว่าพันธุ์ปทุมธานี ๑ คุณภาพการสีดีมาก สามารถผลิตเป็นข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ชั้น ๑ ได้

ข้าวขาวพื้่นนุ่ม ๑ สายพันธุ์

ข้าวเจ้าสายพันธุ์ PTL๑๔๐๐๖-๑๑-๑-๒-๒

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๑๑๑ (หอมพัทลุง ๗๒) ข้าวเจ้าพื้่นนุ่มมีกลิ่นหอม ไม่ไวต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๐๒ วัน (หวานน้ำตม) ๑๑๒ วัน (ปักดำ) ความสูงประมาณ ๑๑๓ เซนติเมตร ศักยภาพการให้ผลผลิตสูง ๑,๐๘๖ กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี เมื่อหุงสุกแล้วข้าวสวยนุ่มเหนียว มีปริมาณอมิโลส ๑๕.๐๖ เปอร์เซ็นต์ และมีกลิ่นหอม คุณภาพการขัดสีดีมาก ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว ๕๑.๘ เปอร์เซ็นต์ และเป็นท้องไข่น้อย

ข้าวขาวพื้่นแข็ง ๑ สายพันธุ์

๑. ข้าวสายพันธุ์ CNT๑๖๐๒๒-๕๗-๑-๒-๔-๒

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๑๐๕ (เจ้าพระยา ๗๒) ข้าวเจ้าพื้่นแข็ง ไม่ไวต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยว ๑๐๐ - ๑๑๐ วัน เมื่อปลูกโดย(หวานน้ำตม) และ๑๑๐ - ๑๑๖ วัน (ปักดำ) ต้นสูงประมาณ ๑๑๒ - ๑๒๒ เซนติเมตร ศักยภาพให้ผลผลิต ๑,๑๗๖ กิโลกรัมต่อไร่ ค่อนข้างต้านทานโรคขอบใบแห้งและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ท้องไข่น้อย คุณภาพการสีดีมาก สามารถผลิตเป็นข้าวสาร ๑๐๐ % ชั้น ๑ ได้

๒. ข้าวสายพันธุ์ PSL๑๖๓๔๘-MAS-๒๙๓-๓-๑-๒-๑

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๑๐๗ (พิชณูโลก ๗๒) ข้าวเจ้าพื้นแข็ง ไร่ต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยว สิ้นเฉลี่ย ๑๐๗ วัน (ปักดำ)และ ๘๙ - ๙๔ วัน (หว่านน้ำตม) ศักยภาพให้ผลผลิต ๑,๐๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็นข้าวเจ้า พื้นแข็งหอม ให้สาร ๒AP เท่ากับ ๐.๖๑ ppm คุณภาพเมล็ดทางกายภาพดี ท้องไข่น้อย คุณภาพการสีดี สามารถสี เป็นข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ชั้น ๑ ได้ ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ทนน้ำท่วมฉับพลันปานกลาง

ข้าวเหนียว ๒ สายพันธุ์

๑.ข้าวสายพันธุ์ RGDU๑๐๐๑๗-๑-MAS-๔๙ ๔-๑-NKI-๑-๓-๑-๒

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๒๔ (สกลนคร ๗๒) ข้าวเหนียว ไร่ต่อช่วงแสง เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ความสูงประมาณ ๙๖ เซนติเมตร ลำต้นเตี้ย ต้านทานการหักล้ม ดีกว่าพันธุ์ กข๖ และ กข๑๘ ศักยภาพการให้ผลผลิต ๑,๐๐๒ กิโลกรัมต่อไร่ ต้านทานต่อโรคไหม้ในระยะกล้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒.ข้าวเหนียวสายพันธุ์ CRI๑๓๐๕๕-๑-๑-๒-๑

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กข๒๖ (เชียงใหม่ ๗๒) ข้าวเหนียว ไร่ต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยว ประมาณ ๑๒๕ วัน ความสูงประมาณ ๑๑๑ เซนติเมตร ศักยภาพการให้ผลผลิต ๑,๑๕๒กิโลกรัมต่อไร่สูงกว่าพันธุ์สัน ป่าทอง ๑ อายุเก็บเกี่ยวสั้นกว่าพันธุ์สันป่าทอง ๑ และกข๑๔ ประมาณ ๕ - ๖ วัน ต้านทานต่อโรคไหม้ระยะกล้าใน ภาคเหนือตอนบน

ข้าวไร่ ๑ สายพันธุ์

ข้าวเจ้าสายพันธุ์ KBIC๑๖๐๐๓-๓๕

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ หอมหัวบอน ๓๕ (กระบี่ ๗๒) ข้าวไร่ ไร่ต่อช่วงแสง อายุวันออกดอก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ระหว่าง ๒๑ กันยายน - ๑๗ ตุลาคม ความสูงประมาณ ๑๔๗ เซนติเมตร เป็นข้าวที่มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง ข้าวหุงสุกมีกลิ่นหอมเหมือนเผือก (๒AP= ๑.๔๖ ppm) มีคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี มีสารอาหารที่มี ประโยชน์ต่อร่างกาย คือ Gamma Oryzanol และ Total antioxidant ค่อนข้างสูง ค่อนข้างต้านทานโรคไหม้ใน ระยะกล้า

ข้าวญี่ปุ่น ๑ สายพันธุ์

ข้าวสายพันธุ์ CRI๑๒๐๒๖-๖-๙-PSL-๔-๑-๑-๑

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กขจ๑ ข้าวเจ้าจาปอนิกา ไม่ไวต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยว ๙๘ - ๑๑๓ วัน สูงประมาณ ๙๓ เซนติเมตร ศักยภาพการให้ผลผลิต ๙๕๓ กิโลกรัมต่อไร่ ท้องไข่น้อยกว่าพันธุ์ ก.วก.๑ และ ก.วก.๒ คุณภาพการสีดีมาก คุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี เนื้อสัมผัสข้าวสุกนุ่ม ด้านทานต่อโรคไหม้ได้ดีกว่าพันธุ์ พันธุ์ ก.วก.๑ และ ก.วก.๒

ข้าวสาลี ๑ สายพันธุ์

ข้าวสายพันธุ์ SMGBWS๘๘๐๐๘

เสนอเป็นพันธุ์รับรองชื่อ กขส๑ (สะเมิง ๗๒) ข้าวสาลี อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๘๙ วัน ต้นสูง ประมาณ ๙๐ เซนติเมตร ศักยภาพให้ผลผลิต ๕๖๙ กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ พันธุ์สะเมิง ๒ และฝาง ๖๐ คุณภาพของโปรตีนเหมาะสมสำหรับทำแป้งขนมปัง โปรตีนสูง คุณภาพของแป้งเหมาะสมสำหรับทำขนมปัง

**กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่**